Ազգ
Azg
armenian daily
9 ՄԱՅԻՍ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 84 (2288)

Հայաստանին նվիրված ներդրումային համաժողով Նյու Յորքում

Այսօր Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ կմեկնի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորած պատվիրակությունը՝ մասնակցելու Նյու Յորքում կայանալիք Հայաստանին նվիրված ներդրումային համաժողովին: Պատվիրակության կազմում են արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Կարեն Ճեշմարիտյանը, էներգետիկայի նախարար Կարեն Գալուստյանը, ՀՀ նախագահի տնտեսական հարցերով գլխավոր խորհրդական Վահրամ Ներսիսյանցը, արժեթղթերի հանձնաժողովի նախագահ Էդվարդ Մուրադյանը, պաշտոնատար այլ անձինք:

Համաժողովը, որ նպատակ ունի ներկայացնել Հայաստանի տնտեսական վիճակը, բարեփոխումների ընթացքը եւ ներդրումային հնարավորությունները, անցկացվում է Համաշխարհային բանկի, Միացյալ Նահանգների առեւտրի ու զարգացման գործակալության եւ Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի հովանավորությամբ: Համաժողովի շրջանակում մայիսի 10-ին նախատեսվում է նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի խոսքը:

Նյույորքյան համաժողովում Հայաստանը կներկայացնեն տարբեր ոլորտների բազմաթիվ գործարարներ, ինչպես նաեւ օտարերկրյա ընկերությունների ներկայացուցիչներ, որոնք գործունեություն են ծավալում մեր երկրում:

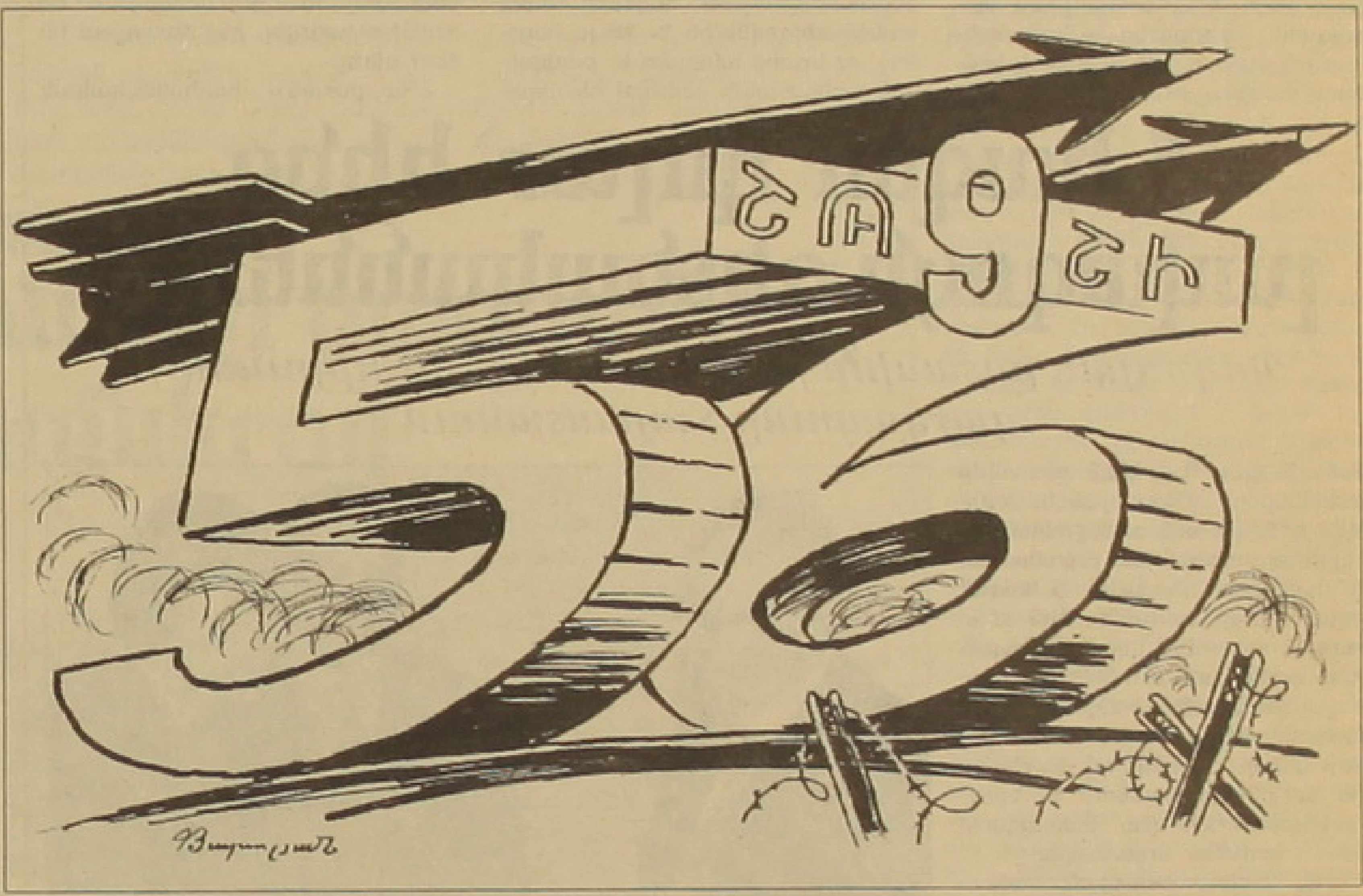

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏԳԱՄ

Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ուղերձը Հաղթանակի, ԼՂՀ բանակի եւ Շուշիի ազատագրման օրվա առիթով

ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 8 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի տեղեկատվության համակարգից «Նոյյան տապանին» են տրամադրել Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի շնորհավորական ուղերձը մայիսի 9-ի՝ Հաղթանակի, ԼՂՀ Պաշտպանության բանակի եւ Շուշիի ազատագրման օրվա տոնական առիթով: Ուղերձում ասված է.

«Բերկրաշատ հոգով ողջունում, շնորհավորում եւ Հայրապետական մեր օրհնությունն ենք բերում հանուր մեր ժողովրդին՝ Հաղթանակի, ԼՂՀ Պաշտպանության բանակի եւ Շուշիի ազատագրման օրվա տոնական առիթով:

Արդարության ու ազատության հաղթանակի բերկրանքով են համակված մեր բոլորի հոգիները, եւ մեր աղոթքը այսօր խաղաղության հայց է առ Աստված:

Սիրելիներ: Ազատության սերը եւ խաղաղության երազը ամենաթանկ արժեքներից են, որ ժառանգություն ենք ստացել մեր նախնիներից: Հայաստանի եւ Արցախի անկախության հռչակման 10-րդ տարում, երբ ազգս այսօր Հայոց Մեծ Դարձի 1700-ամյակի խորհրդով հոգեւոր նորոգության օրեր է ապրում, հրավեր, հորդոր ու պատգամ ենք ուղղում մեր բարեպաշտ զավակներին՝ վերստին լցվել լավատեսությամբ, հավատավոր հոգու նոր զորությամբ եւ ուխտունության միաբանության ոգով ծառայել ամենուր հայրենական մեր կյանքի վերաշինության ու հայրենիքի վերածննդի նվիրական առաքելությանը:

Թող Բարձրյալի Աստված օրհնի ստեղծագործ ջանքերը մեր ժողովրդի, անկոտրում պահի ոգին ու բազուկը հայրենյաց պաշտպան մեր զավակների՝ հանուն ազատ եւ անկախ Հայաստանի ու Արցախի խաղաղ, բարգավաճ ու բարօր կյանքի: Թող Տերը խաղաղություն սփռի աշխարհին համայն եւ զորացնի համերաշխությունը պետությունների ու ժողովուրդների»:

Նվիրված մայիսի 9-ին

Երեկ Թեքեյան կենտրոնում տեղի ունեցավ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ներկայացուցիչների հանդիպումը Հայրենական մեծ պատերազմի մի խումբ մասնակիցների հետ: Ներկա էին ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը, Հանրապետական վարչության անդամներ Գառնիկ Հովակիմյանը, Գագիկ Վարդանյանը, Ռոբերտ Մավիսակալյանը,

Սեւրոպ Հարությունյանը, Համլետ Կարապետյանը, ՌԱԿ Բոստոնի շրջանակի անդամ Հաքեր Թորոսյանը:

Կուսակցության անունից Ռուբեն Միրզախանյանը ողջունեց պատերազմի մասնակից վետերաններին, նշելով, որ հայ ժողովուրդը 1945 թ. առավել մոտ էր կանգնած Հայ դատի խնդրի լուծմանը, որը հետեւանք էր 1945 թ. Մեծ հաղթանակի: 1991 թ.-ից սկսած ՀՌԱԿ-ը նշում է Մայիսի 9-ը, հարգանքի տուրք մատուցում Մեծ հայրենականի մասնակիցներին, արժանվույն գնահատականն է տալիս սեփական ժողովրդի համար իրենց պարտքը կատարած բոլոր հերոսներին:

Այս օրը, ասաց ՀՌԱԿ ատենապետը, նվիրական է մեզ համար նաեւ մեր նորագույն պատմության մեջ արձանագրված բացառիկ մի սխրանքով՝ Շուշիի ազատագրման փաստով, որը եւս մի ապացույց է, որ Հայրենական մեծ պատերազմի մեր հերոսները ունեն իրենց արժանի փոխարինողները, որոնք 6 տարի առաջ ռազմական արվեստի մի հիանալի դաս տալով ազատագրեցին հայոց բերդաքաղաքը:

Պատերազմի վետերանների միության նախագահ, ՀՀ ԱԺ պատգամավոր, գնդապետ Պերճ Բոշնաղյանը բոլոր մասնակիցների կողմից խորին շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությանը՝ արժանվույնս գնահատելու համար իրենց ծառայությունները, վաստակը: Միջոցառման վերջում ՀՌԱԿ-ի կողմից Պատերազմի վետերանների հանրապետական միությանը հանձնվեց Ռամկավար Ազատական կուսակցության հուշամեդալը:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

«Մենք պատրաստ ենք Ղարաբաղի հայերին ինքնորոշման իրավունք տալ»

Հայտարարել է Հ. Ալիեւի աշխատակազմի հասարակական-քաղաքական բաժնի ղեկավար Ալի Հասանովը

ԵԱՀԿ Մխ ամերիկյան համանախագահ Քերի Քավանոյի եւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի միջեւ մայիսի 6-ին Բաքվում կայացած դռնփակ հանդիպման մանրամասները տակավին անհայտ են: Միեւնույն ժամանակ, երեկ, Ադրբեջանի նախագահի աշխատակազմի հասարակական-քաղաքական բաժնի ղեկավար Ալի Հասանովն արել է չափազանց ուշագրավ եւ երկիմաստ հայտարարություն: Բաքվում լրագրողներին նա ասել է. «Մենք պատրաստ ենք Լեռնային Ղարաբաղի հայերին ինքնորոշման իրավունք տալ: Ադրբեջանական կողմը հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը լուծելու համար պատրաստ է փոխզիջումների: Ադրբեջանի կազմում ԼՂ-ի ամենաբարձր մակարդակի ինքնավարության կարգավիճակն ադրբեջանական կողմի զիջումն է»: Ըստ Հասանովի, հայկական կողմի փոխզիջումը պետք է լինի «Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի կազմից առանձնացնելուց եւ Հայաստանին միավորելուց կամ ԼՂ-ին անկախության կարգավիճակ տալուց» հրաժարվելը:

Թվում է, Ադրբեջանի պետական պաշտոնյայի հայտարարության մեջ նորություն չկա, մինչդեռ պաշտոնական Բաքուն առաջին անգամ է ասում, թե պատրաստ է «Ղարաբաղի հայերին ինքնորոշման իրավունք տալ», ապա կրկնում «ինքնավարության ամենաբարձր կարգավիճակ» տրամադրելու պատրաստակամությունը:

Ալի Հասանովի հայտարարությունը շատ մոտ է ՀՀ արտգործնախարար Օսկանյանի «ինքնավարությունից վեր, անկախությունից վար», «ոչ ֆակտո անկախ, ոչ յուրե ոչ Ադրբեջանի կազմում» ձեւակերպումներին: Պետք է նշել, որ Հ. Ալիեւը սկզբունքորեն համաձայն է դիվանագետների կողմից շրջանառվող բանաձեւին. «Ձեւականորեն մնալով Ադրբեջանի կազմում Լեռնային Ղարաբաղը կստանա անկախությանը հավասարազոր կարգավիճակ»:

Միանգամից 5 մրցանակ «Գազանը լուսնի վրա» պիեսին

Հայոց ցեղասպանության խորապատկերի վրա մարդկային տվայտանքների արտացոլմամբ հռչակավոր «Գազանը լուսնի վրա» ստեղծագործությունը մայիսի 7-ին Փարիզի «Մարինյի» թատերասրահում արժանացել է միանգամից 5 մրցանակների, երեկ հաղորդեց «Ազատություն» ռադիոկայանը: Ռիչարդ Կալինոսկու պիեսը, որը Մ. Նահանգներում մեծ հետաքրքրություն էր ստեղծել, մեծ հաջողություն է արձանագրել նաեւ Ֆրանսիայում: Մոլիերի անվան թատերական մրցանակներին են արժանացել ներկայացման հեղինակը, բեմադրիչ Իրեն Բրուկը (հայտնի ռեժիսոր Պիտեր Բրուկի դուստրը), թարգմանիչը, պիեսի գլխավոր հերոս Արամ Թովմասյանի կերպարը մարմնավորող դերասան Սիմոն Աբգարյանը եւ գլխավոր հերոսուհու Սեդայի դերակատար Կորին Ժաբերը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ադրբեջանն ինքը պիտի շահագրգռված լինի բանակցելու Ղարաբաղի հետ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 8 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լեռնային Ղարաբաղը հակամարտության կողմ է, եւ այսօր Ադրբեջանը ինքը պետք է շահագրգռված լինի բանակցելու նրա հետ՝ գոյություն ունեցող հիմնախնդիրները լուծելու համար, գտնում է ԼՂՀ Անվտանգության խորհրդի քարտուղար Կարեն Բաբուրյանը: Ինչպես հայտնում են ԼՂՀ ԱԳՆ տեղեկատվական-վերլուծական վարչությունից, դրական գնահատելով Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների բանակցությունները, Բաբուրյանը համոզմունք է հայտնել, որ «այդ ֆորմատով հանդիպումները կարող են շարունակվել մինչեւ որոշակի պահ»: «Պատահական չէ, որ վերջին ժամանակներս նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները մեկ անգամ չեն հայտարարել բանակցային գործընթացում ղարաբաղյան կողմի մասնակցության անհրաժեշտության մասին: Առանց Լեռնային Ղարաբաղի մասնակցության ցանկացած ընդունված փաստաթուղթ անհնարին կլինի իրագործել կյանքում», հայտարարել է ԼՂՀ Անվտանգության խորհրդի քարտուղարը:

Հռոմի պապը Երեւան կգա սեպտեմբերին

ՀՌՈՄ, 8 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը՝ վկայակոչելով Մայր աթոռ ս. Էջմիածնի Քրիստոնեության 1700-ամյակի տոնակատարությունները համակարգող հանձնաժողովի պաշտոնյաներին, հաղորդել է, որ Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս երկրորդը Երեւան կժամանի սեպտեմբերի 25-ին: Մինչդեռ Վատիկանի խոսնակը, որը Հռոմի պապի հետ Սիրիայից այսօր ժամանել է Մալթա, ասել է. «Հովհաննես Պողոս երկրորդը հավանաբար սեպտեմբերին կայցելի Հայաստան»:

5 հազար դոլար՝ հինգ լավագույն գիտնականներին

Պողոսյան ընտանիքը խրախուսում է գիտությունների զարգացումը Հայաստանում

2000 թ. սեպտեմբերին Ժնեւում կայացած Հայաստան-սփյուռք բիզնես-ֆորումի ընթացքում հանրապետության նախագահի եւ շվեյցարահայ Պողոսյան ընտանիքի միջեւ, վերջինիս առաջարկությամբ, պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել Հայաստանում գիտության, մշակույթի ոլորտը խթանելու նպատակով հատուկ մրցանակներ սահմանել լավագույն գործիչների լավագույն աշխատանքների համար: 2001 թ. հունվարի 19-ին հանրապետության նախագահը ստորագրեց «Հանրապետության նախագահի մրցանակ հիմնելու մասին» հրամանագիրը: Համաձայն դրա Պողոսյան ընտանիքը ներկայացնող «Պողոսյան եւ որդիներ» հիմնադրամի անմիջական միջոցներով սահմանված մրցանակները՝ պատվոգիր, մեդալ եւ 5 հազար դոլար պարգեւատրումներ էին ստանալու 5 ոլորտների այն գիտնականները, որոնց աշխատանքները լավագույնը կճանաչվեն ստեղծված հինգ համապատասխան հանձնաժողովների կողմից: Հիմնվելով վերջիններիս եզրակացությունների եւ առաջարկությունների վրա՝ նախագահը պետք է հանձներ մրցանակները:

Երեկ հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն առաջին անգամ Պողոսյանների սահմանած մրցանակները հանձնեց լավագույն ճանաչված մտավորականներին: Բնական եւ տեխնիկական գիտությունների զարգացման բնագավառում «Իոնային եւ իոնակլաստերային փնջերի արգելակումը ջերմամիջուկային պլազմայում» աշխատանքի համար պարգեւատրվեց Հրաչյա Ներսիսյանը: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների բնագավառում մրցանակի արժանացան Սերուժան Կարապետյանը, Հովհաննես Կիզողյանը եւ նրանց աշխատանքային խումբը՝ «Ե-ԺԸ դարերի հայ դասական մատենագրության թվային գրադարան» աշխատության համար: Առողջապահության բնագավառում ներդրած ավանդի եւ աշխատանքների համար մրցանակ էր սահմանվել ՀՀ ԳԱԱ բժշկական գենետիկայի կենտրոնի եւ Ոսկրածուծի դոնորների հայկական ռեեստրի բարեգործական հիմնադրամի համար: «Հայոց ազգանունների բառարան» աշխատության համար Մարդկային եւ հասարակական աշխատանքների, այդ թվում՝ հումանիտար գիտությունների զարգացման բնագավառի հանձնաժողովը եւ նախագահը լավագույնը ճանաչեցին Տիգրան Ավետիսյանին: 2000 թ. համար արվեստի եւ գիտության բնագավառում, սակայն, որեւէ թեկնածու չառաջադրվելու պատճառով սահմանված դրամական պարգեւը որոշվեց փոխանցել հաջորդ տարվա նույն բնագավառի մրցանակային ֆոնդ:

Իր բացման խոսքում հանրապետության նախագահն առաջին հերթին շնորհակալություն հայտնեց Պողոսյան ընտանիքին՝ ի դեմս արարողությանը ներկա Ռոբեր Պողոսյանի եւ նրա որդու՝ Ալբեր Պողոսյանի, իրենց նախաձեռնության համար, որը, ըստ նախագահի, լուրջ խթան կարող է դառնալ Հայաստանի գիտության զարգացման համար: Նշելով, որ հիմնի ընդամենը արդյունքներ արձանագրողն է, կատարած մանրամասն ուսումնասիրությունների համար նա շնորհակալություն հայտնեց նաեւ հանձնաժողովներին եւ հույս հայտնեց, որ նրանց անաչառ եւ թափանցիկ աշխատանքի շնորհիվ հետագայում հնարավոր կլինի ի հայտ բերել մեր նորանոր նվաճումները:

Նույն միտքն արտահայտեց նաեւ Ալբեր Պողոսյանը եւ իր ընտանիքի անունից շնորհակալություն հայտնեց նախագահին եւ հատկապես «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին, որի միջոցով էր կայանում միջոցառումը:

Ընդհանուր առմամբ ներկայացված է եղել 69 աշխատանք: Հանձնաժողովի անդամները դա քիչ համարեցին, որը հասարակության կողմից մրցանակների սահմանման մասին անտեղյակության հետեւանք համարեցին: Արվեստի եւ գրականության բնագավառի հանձնաժողովի նախագահ Սոս Սարգսյանը ոլորտից մրցանակի թեկնածու չառաջադրելը բացատրեց այն հանգամանքով, որ նախ քիչ մարդիկ էին աշխատանքներ ներկայացրել, որոնցից ոչ մեկը հանձնաժողովը նպատակահարմար չի գտել, բացի այդ խիստ պահանջ է եղել՝ ընդունել միայն 2000 թ. ստեղծված աշխատանքները:

Չնայած մրցանակներ տրվեցին ընդամենը 5 բնագավառների ներկայացուցիչների, սակայն կարելի է նկատել, որ նշված ոլորտները խիստ ընդգրկուն են: Օրինակ, բնական ու տեխնիկական գիտությունների զարգացման ոլորտն ընդգրկում է եւ մաթեմատիկական, եւ ֆիզիկական, եւ քիմիական գիտությունները: Ըստ դրա, հանձնաժողովի համար դժվար պետք է լիներ ընտրություն կատարել միմյանցից տարբերվող աշխատությունների: Նշված հանձնաժողովի նախագահ Ռադիկ Մարտիրոսյանի խոսքերով՝ ընտրությունը կատարվել է այն չափանիշով, թե ներկայացված աշխատանքներն ինչքանով են հայտնի հասարակական շրջանակներին եւ միջազգային ասպարեզում: Ասենք՝ ինչ պարբերականներում են դրանք տպագրվել, ինչ ճանաչում են ձեռք բերել:

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր վարչության տնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը տեղեկացրեց, թե իրենք այս տարվա ընթացքում ժամանակ չկորցնելու համար արագացված ռեժիմով են աշխատել: Նախաձեռնությունն ընթացք է ունենալու, եւ 2001 թ. համար նախատեսվող մրցանակների համար հայտերը սկսելու են ընդունվել նույն տարվա դեկտեմբերի 1-ից: Պրն Տեր-Ղեւոնդյանը հույս հայտնեց, թե հաջորդ մրցույթի ընթացքում որպես բարձր ավելի մեծ թվով աշխատանքներ կլինեն, որոնք կբարձրացնեն միջոցառման հեղինակությունը:

Պողոսյան ընտանիքը, որը ներկայումս հաստատված է Շվեյցարիայում, մեր երկրում նպատակ ունի եւս երկու ծրագիր իրականացնել: Առաջինով Գյումրիում վերականգնվելու է «Մեղվիկ» մանկապատանեկան կենտրոնը, որը մանուկների դաստիարակության առումով առանձին կարեւորություն ունի, եւ երկրորդը՝ մշակվում է ներդրումային ծրագիր Հայաստանի ոսկերչության եւ ադամանդագործության ոլորտներում: Վերջինիս առումով պրն Պողոսյանն այլ մանրամասներ չհաղորդեց, սակայն շեշտեց, որ նպատակը հստակ է, եւ ռեալ աշխատանքներ են կատարվում:

ԳՈՌ ՍԵՐԱԿԱՏՅԱՆ

ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ ՕՐ

Հանդիսավոր ժողով Ստեփանակերտում

ԼՂՀ նախագահը հանձնեց պետական պարգեւներ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 8 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 8-ին ԼՂՀ մայրաքաղաքում կայացել է Հաղթանակի տոնին, Շուշիի ազատագրման եւ Պաշտպանության բանակի օրվան նվիրված հանդիսավոր ժողով:

Ինչպես հայտնում են ԼՂՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից, հանդիսավոր արարողությանը հրապարակվել են ԼՂՀ նախագահի հրամանագրերը, համաձայն որոնց հայրենիքին մատուցած ակնառու ծառայությունների համար մի խումբ հասարակական, քաղաքական եւ մշակույթի գործիչներ, Մեծ հայրենականի եւ Արցախյան պատերազմի վետերաններ, ազատամարտիկներ, ՊԲ զինծառայողներ, հասարակական կազմակերպություններ պարգեւատրվել են ԼՂՀ բարձրագույն պետական շքանշաններով, մեդալներով եւ արժեքավոր նվերներով:

ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը հետմահու պարգեւատրվածների շքանշանները հանձնել է նրանց հարազատներին. Արցախի հերոսի բարձրագույն կոչման եւ «Ոսկե արծիվ» շքանշանի է արժանացել ազատամարտիկ Պետրոս Ղեւոնդյանը (Պետո), «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» շքանշանի՝ նախկին ԼՂԻՄ ղեկավար Հենրիկ Պողոսյանը, ԼՂՀ ԳԽ առաջին նախագահ Արթուր Մկրտչյանը, հայտնի գրականագետ Ժան Անդրյանը, հասարակական գործիչ Լազր Գասպարյանը:

Հանձնելով պետական բարձր պարգեւները, Արկադի Ղուկասյանը ողջույնի եւ շնորհավորանքի խոսքով դիմել է տոնական հանդիսության մասնակիցներին: Հանրապետության ղեկավարը նշել է, որ ԼՂՀ Պաշտպանության բանակը փաստորեն ձեւավորվել է այն հայրենասիրական ոգու եւ մարտական ավանդույթների հիման վրա, որ իրենց սերունդներին փոխանցել են Մեծ հայրենականի արցախցի վետերանները: Արկադի Ղուկասյանը վերստին ընդգծել է, որ ԼՂՀ զինված ուժերը եղել եւ մնում են Արցախի անկախության եւ անվտանգության գլխավոր երաշխիքը:

Դիմումների հետ պակասել է հանձնաժողովի անդամների ակտիվությունը

ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Պարույր Հայրիկյանը մայիսի 8-ին հերթական նիստում տեղեկացրեց, որ հանձնաժողովին ուղղված դիմումների քանակը զգալի նվազել է: Թերեւս դրանից են հանձնաժողովի անդամները ենթադրել, որ այլեւս անելիք չունեն, եւ 17-ից նիստին ներկայացել էին 5-ը: Բնականաբար, նիստի օրակարգը մեջտեղ չբերվեց, սակայն ներկաներից մի քանիսին, որոնք մասնակցել էին օրերս Երեւանում տեղի ունեցած «Մարդու իրավունքները Հայաստանում-2000 թ.» թեմայով խորհրդաժողովին, առաջարկվեց ներկայացնել այն զեկուցումները, որոնցով հանդես էին եկել հանձնաժողովի անդամները:

Մասնավորապես հանձնաժողովի փոխնախագահ Վարդան Հարությունյանը, որն իբրեւ հանձնաժողովի անդամ հանդես էր եկել «Խոշտանգումները ազատազրկման վայրերում» թեմայով, ըմբոստացավ Պ. Հայրիկյանի եւ մյուսների պահանջների դեմ, ասելով, որ իրեն անհասկանալի են հանձնաժողովում իր զեկույցը քննարկելու պատճառները եւ հրաժարվեց խոսել այդ մասին:

Կրկին կարկուտ Արագածոտնում

ԱՇՏԱՐԱԿ, 8 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մայիսի 6-ի երեկոյան դաժյալ ուժեղ կարկտահարություն է եղել Արագածոտնի մարզում: Տուժել են գլխավորապես Թալինի ենթաշրջանի Կաթնաղբյուր, Աշնակ, Իրինդ, Պարտիզակ եւ Աշտարակի տարածքի Արագածոտն, Նոր Ամանոս, Նոր Եդեսիա համայնքները: Ըստ մարզպետարանի գյուղվարչության տվյալների, հարյուրավոր հեկտարների վրա գրեթե 100 տոկոսով ոչնչացել են խաղողի եւ պտղատու այգիները:

Մարզպետարանի մասնագետներից կազմված հանձնաժողովը ճշգրտում է վնասի չափերը:

«Մանկական աշխարհ»ի երկրորդ աճուրդը՝ հունիսի 1-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի «Մանկական աշխարհ» հանրախանութի մասնավորեցման երկրորդ աճուրդը 1,5 մլն ԱՄՆ դոլար մեկնարկային գնով կկայանա հունիսի 1-ին: Մայրաքաղաքի Կենտրոն համայնքապետարանի հաշվեկշռում գտնվող շենքի 10 հազար քառ.մ տարածքը 2 մլն դոլար մեկնարկային գնով դասական առաջին աճուրդը հայտերի բացակայության պատճառով չէր կայացել:

Հիշեցնենք, որ Կենտրոն-Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանը վճիռ էր կայացրել շենքի տարածքը վարձակալներից ազատելու վերաբերյալ: Վճիռը հիմնավորվել էր վարձակալների կողմից ֆինանսական պարտավորությունները չկատարելու հանգամանքով: Իսկ վարձակալները բողոքի ցույց էին կազմակերպել շենքի մասնավորեցման դեմ, հայտարարելով, որ առանց իրենց գիտության չեղյալ է հայտարարվել շենքի վարձակալման պայմանագիրը:

Մայիսի 10-ից՝ Երեւան-Թավրիզ կանոնավոր չվերթներ

Այսուհետեւ յուրաքանչյուր հինգշաբթի «Հայկական ավիաուղիները» կիրականացնեն Երեւան-Թավրիզ կանոնավոր չվերթներ: Վաղը «Յակ-40» ինքնաթիռը «Զվարթնոց» օդանավակայանից Երեւանի ժամանակով 13.00-ին կուղեւորվի Թավրիզ եւ նույն օրը ժամը 14.40-ին (Թավրիզի ժամանակով) կվերադառնա Երեւան: Ինչպես տեղեկացրեց ՀԱՈՒ-ի լրատվական ծառայության ղեկավար Թ. Սարգսյանը, Երեւան-Թավրիզ միակողմանի չվերթի ուղեւորատոմսն առանց օդային տուրքի սահմանվել է 80 ԱՄՆ դոլար, իսկ հետադարձի դեպքում 140-150 դոլար: Տեղեկացվեց նաեւ, որ մինչ այժմ ՀԱՈՒ-ն իրականացնում էր Երեւան-Թեհրան կանոնավոր չվերթներ, եւ Ատրպատականի նահանգ ու նրա մայրաքաղաք մեկնողները ստիպված էին Թավրիզ հասնել կամ Թեհրանով (որը Երեւանից շատ ավելի հեռու է, քան Թավրիզը), կամ ցամաքային ճանապարհով: Իրանի հետ երկրորդ օդային ուղու բացումը թելադրված է շուկայի պահանջներով եւ կդյուրացնի Հայաստանի ու նրա հարեւան նահանգի միջեւ տրանսպորտային կապը:

Մեր կողմից ավելացնենք, որ վերոհիշյալ չվերթի բացումը լիովին ներդաշնակ է վերջերս հայ-իրանական կապերի (հատկապես՝ տնտեսական) աշխուժացման մասին կոչերի հետ: Նույն Ատրպատականի նահանգի հետ տնտեսական կապերի աշխուժացման մասին «Գրանդ» հոլդինգի նախագահի վերջերս արված կոչին հետեւեց ՀՀ-ում Իրանի դեսպանության տնտեսական կցորդի ասուլիսը երկկողմանի տնտեսական կապերի զարգացման վերաբերյալ, ապա դեսպանի հանդիպումը հայաստանյան գործարար շրջանակների հետ ՀՀ արդյունաբերողների ու գործարարների միությունում:

Գ. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

ԼԵՌՆԱՄԵՏԱԼՈՒՐԳԻԱ

Քաջարանի կոմբինատը բացառիկ է շատ առումներով

Զանգեզուրի (Քաջարանի) պղնձա-մոլիբդենային կոմբինատը հիմնադրվել է 50 տարի առաջ։ Կոմբինատի հիմնադրումից հետո կառուցվել է նաեւ Քաջարան քաղաքը, որի բնակիչները կոմբինատի աշխատակիցներն են։ Այս ձեռնարկությունը Հայաստանի արդյունաբերական հսկաներից միակն էր, որ 90-ականների ճգնաժամին ոչ միայն չդադարեցրեց գործունեությունը, չվաճառեց սարքավորումներն ու չընկավ պարտքերի, տույժ-տուգանքների մեջ, այլ ընդհակառակը՝ պահպանեց ու զարգացրեց տասնյակ տարիների ընթացքում ստեղծվածը։ Այստեղ այժմ տարեկան արդյունահանվում եւ մշակվում է 8 մլն 100 հազ. տոննա բազմամետաղային հանքաքար։ Ինչպես Քաջարան եկած լրագրողներիս պարզաբանեց կոմբինատի տնօրեն Մաքսիմ Հակոբյանը, այս հանքավայրում առկա են Մենդելեեւի աղյուսակում նշված բոլոր մետաղները, սակայն դրանց կորզումը, բացի պղնձից եւ մոլիբդենից, տնտեսապես շահավետ չէ։ Իսկ վերջիններիս պաշարներով հանքավայրը հարուստ է։ Ներկա հզորությամբ կոմբինատի աշխատելու դեպքում դրանք կբավարարեն 100-120 տարի։ Մշակվող հանքաքարից ամսական ստացվում է 600 տոննա մոլիբդենի, 4200 տոննա պղնձի խտանյութ։ Սարքավորումների անընդհատ նորացման շնորհիվ կոմբինատում պղնձի պարունակությունը բարձրացվել է մինչեւ 28 տոկոսի։ Խտանյութի մեջ 28-32 տոկոս պղնձի պարունակությունն այն ցուցանիշն է, որի դեպքում արտադրությունը դառնում է շահավետ։ Կոմբինատը, ըստ տնօրենի, հնարավորություն ունի էլ ավելի բարձրացնելու պղնձի չափաբաժինը, սակայն ինքնարժեքն այս դեպքում ավելի բարձր կստացվի, իսկ արտադրությունը կդառնա ոչ շահութաբեր։ Մոլիբդենի պարագայում նույնպես բարձրացվել է նրա պարունակությունը՝ 51-ից մինչեւ 57 տոկոսի։

Այս քայլերի շնորհիվ էապես շահել են նաեւ մեր լեռնամետալուրգիական ձեռնարկությունները՝ «Մանես եւ Վալեքսը» եւ «Մաքուր երկաթի գործարանը»։ Առաջինը՝ մաքուր պղնձի ձուլման, երկրորդը՝ ֆեռոմոլիբդենի ստացման ժամանակ ազատվում են լրացուցիչ արտադրական գործընթացներից։

Զանգեզուրի ՊՄԿ-ի անխափան գործունեությունը շատերի զարմանքն է հարուցում եւ ամենեւին էլ ոչ Հայաստանի ընդհանուր վիճակի առումով։ Միջազգային շուկայում պղնձի եւ մոլիբդենի եռօքսիդի գների ամենամեծ անկման ժամանակ անգամ (1998-1999 թթ.) կոմբինատն աշխատեց, մինչդեռ շատ հանքավայրեր ամբողջ աշխարհում կոնսերվացվեցին։

Մաքսիմ Ոսկանյան

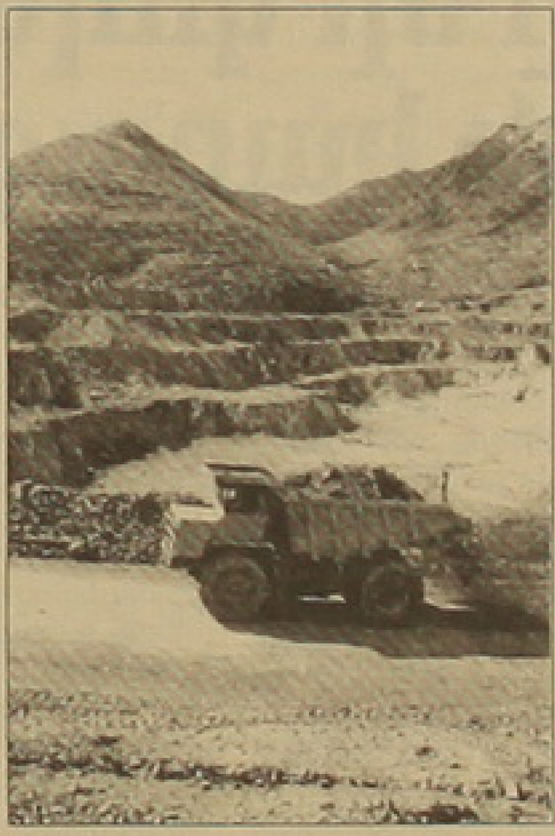

Դա հաջողվեց շնորհիվ կոմբինատի ղեկավարության եւ գիտատեխնիկական մտքի ճկունության։ Որդեգրվեց թողարկվող խտանյութի ինքնարժեքի իջեցման քաղաքականությունը։ Բացի խտանյութի մեջ պղնձի եւ մոլիբդենի ամենաօպտիմալ պարունակությանը հասցնելուն, բազմաթիվ օժանդակ նյութեր եւ սարքավորումներ արտադրվեցին տեղում։ Ստեղծվեցին նոր արտադրամասեր եւ կոմբինատին սպասարկող մեկ տասնյակից ավելի փոքր ձեռնարկություններ։ Արտադրության անհրաժեշտ էլեկտրաէներգիայի ստացման համար մազութի փոխարեն օգտագործվեց գազ։ Այս միջոցառումների շնորհիվ տարեկան տնտեսված գումարը, համաձայն Մաքսիմ Հակոբյանի ներկայացրած տվյալների, կազմեց 5 մլն 600 հազ. դոլար։ Բացի տնտեսական շահավետությունից, այս ճանապարհով լուծվեցին նաեւ սոցիալական խնդիրներ։ Կոմբինատում եւ նորաստեղծ արտադրական ձեռնարկություններում ստեղծվեցին հավելյալ աշխատատեղեր։ Վերջին 1 ամսվա ընթացքում աշխատանքի է ընդունվել 32 մարդ։ Իսկ ընդհանուր առմամբ 23 արտադրամաս ունեցող հսկա կոմբինատում աշխատում է 2400 մարդ, Հայաստանի համար բարձր միջին աշխատավարձով՝ 170 դոլարին համարժեք դրամ։ Նրա արտադրանքը մշտական պահանջարկ ունի։ Մեր Քաջարանում գտնվելու օրերին այն գնելու նպատակով մի քանի օր շարունակ կոմբինատի ղեկավարների հետ բանակցում էր հարավ-կորեական «Սամսունգ» ընկերության ներկայացուցիչը։

Մաքսիմ Հակոբյանը գտնում է, որ իրենք գովազդի կարիք չունեն եւ չեն մասնակցում, ավելի ճիշտ նպատակահարմար չեն գտնում մասնակցել Հայաստանին նվիրված ներդրումների նյույորքյան համաժողովին։ Նա հատուկ ընդգծեց նաեւ, որ ինքը չի դժգոհում գերվճարների վերադարձման խնդրից։ Ճիշտ է, դրանք հաճախ ուշանում են, սակայն «դա պետության լավ օրից չէ»։ Կոմբինատի պարտքը՝ շուրջ 480 մլն դրամ, պետությունը միայն վերջերս է վերադարձրել։

Ինչ վերաբերում է Զանգեզուրի ՊՄԿ-ի ապագա կարգավիճակին, ապա նրա տնօրենը կողմ է սեփականաշնորհելուն, որը պետք է կատարվի բացառապես նրա գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով։ «Ես առաջարկում եմ սեփականաշնորհել այնպես, որ բաժնետերերը հակակշռեն միմյանց։ Ենթադրենք մի մասի բաժնետերը կլինի կոլեկտիվը, մյուս մասը մնա պետական, երրորդը՝ վաճառվի», ասում է Մաքսիմ Հակոբյանը, ավելացնելով, որ պետությունն աստիճանաբար պետք է վաճառի իր բաժնեմասերը նրան, ով արդյունավետ կշահագործի հանքավայրն ու ձեռնարկությունը։ Եվ ամենեւին էլ պարտադիր չէ, որ ներդնողը լինի օտարերկրացի։

Իսկ առայժմ Քաջարանի կոմբինատը պետական է, եւ նրա աշխատանքով սնվում են ոչ միայն Քաջարանի, այլեւ շրջակա բնակավայրերի բնակիչները, որոնցից ոմանք կամ աշխատում են կոմբինատում, կամ (գյուղի բնակիչները) իրենց մթերքներն են իրացնում այնտեղ, չխոսելով արդեն ՊԿՄ-ի իրականացրած սոցիալական եւ բարեգործական ծրագրերի մասին։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ,
Քաջարան

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

Գնդապետ Հմայակ Մեհրաբյան

Շուտով լրանում է Հայրենական մեծ պատերազմում հերոսաբար զոհված գնդապետ Հմայակ Մեհրաբյանի 100 տարին։

Պրոֆեսիոնալ զինվորականը մանկությունն անց է կացրել ողջ աշխարհը ցնցող հեղափոխական վայրիվերումների տարիներին, տեսել եւ ապրել Ցեղասպանության արհավիրքները։

1923 թ. ավարտելով Երեւանի ռազմաքաղաքական դպրոցը, ծառայության է անցնում Հայկական մոտոհրաձգային դիվիզիայի առաջին գնդում։ Մարտական առաջին մկրտությունն ստանում է Խալխին գոլում՝ ճապոնացիների դեմ կռիվներում, ապա ավարտելով Ֆրունզեի անվան ռազմական ակադեմիան, կրկին մասնակցում է ֆիննական պատերազմին։

Հայրենական մեծ պատերազմի առաջին օրերին նա Բելառուսիայի սահմանի մոտ գտնվող 20-րդ բանակի 69-րդ կորպուսի շտաբի պետի տեղակալն էր։ Ծանր նահանջի ժամանակ իրեն դրսեւորում է որպես քաջ հրամանատար, վիրավորվում։ Այնուհետեւ մասնակցում է Մոսկվայի եւ Օդեսայի պաշտպանական մարտերին։

Սրանք իրադարձությունների գրեթե ոչինչ չասող արձանագրություններն են։ Ահա թե ինչ է գրում ԽՍՀՄ հերոս, գեներալ Հայկ Ղազարյանը նրա մասին. «Բոլորը, ովքեր այն հերոսական օրերին հանդիպել են Մեհրաբյանին, հմայվել էին նրա կամքի ուժով, անսպառ եռանդով, իր աշխատանքում գլխավորն առանձնացնել կարողանալու ներքին ինչ-որ հմտությամբ։ Բազմիցս անհավատալի բարդ կացության մեջ ընկնելով, նա առանց տատանվելու ստանձնել էր ղեկավարումն ու պատասխանատվությունը»։

Այսպես, 1942 թ. ապրիլի 25-ին գնդապետ Մեհրաբյանը գտնվում էր հրաձգային զորամասերից մեկում, որտեղ թշնամին խիստ նեղում էր։ Կատաղի հարձակումը ետ մղելիս զոհվում է զորամասի հրամանատարը, ծանր վիրավորվում քաղղեկը, եւ հրամանատարությունն ստանձնում է Մեհրաբյանը։ Անձամբ իր ձեռքն է վերցնում գնդացիրը... եւ թշնամին ետ է մղվում։ Այդ մարտի համար նա պարգեւատրվում է Կարմիր դրոշի շքանշանով։

1942 թ. հունիսին Սեւաստոպոլում արտակարգ դաժան մարտեր էին մղվում փողոցներում։

Հունիսի 30-ին ԽՍՀՄ Գերագույն գլխավոր հրամանատարության հրամանով զորքերը թողնում են քաղաքը, նահանջի գործողություններն ապահովում է Մեհրաբյանը։ Վերջում մի խումբ մարտիկների հետ քաղաքից հեռանում է նաեւ նա, սակայն բաց ծովում, Յալթայի մոտ թշնամու օդանավերը նկատում են պահականավը եւ սկսում կատաղի կրակ թափել։ Շուտով նավակին են մոտենում գերմանական արագընթաց ռազմանավերը։ Ուժերն անհավասար էին։ Զոհվում եւ վիրավորվում են շատերը։ Մի քանի տեղից ծանր վիրավորված գնդապետ Մեհրաբյանը մի կերպ կանգնել էր՝ հենվելով նավակի ջախջախված ղեկին։ Ձեռքին թաքցրել էր հակատանկային նռնակը։ Երբ գերմանացիները բարձրացան պահականավի վրա, Հմայակ Մեհրաբյանը պոկեց նռնակի ապահովիչը, որի պայթյունից զոհվեցին մեծ թվով հիտլերականներ։

Գնդապետ Հ. Մեհրաբյանի անունը երկար ժամանակ անհայտ կորածների ցուցակում էր։ Վերջին մարտից հրաշքով կենդանի մնացածները վկայեցին նրա հերոսական վախճանի մասին։ Այսօր էլ Սեւաստոպոլի նավատորմի թանգարանում պահվում են հայ հերոսին վերաբերող բազմաթիվ նյութեր, լուսանկարներ, պաշտոնական փաստաթղթեր, իսկ Իջեւանի Վերին Աղդան գյուղի միջնակարգ դպրոցն անվանակոչվել է նրա անունով։

Գնդապետ Հմայակ Մեհրաբյանը, ինչպես Հայրենական պատերազմին մասնակցած բոլոր հայորդիները, քաջ գիտակցում էր, որ այդ պատերազմում լուծվում էր նաեւ իր հայրենիքի, իր ժողովրդի ապագան։ Իր վերջին նամակում նա գրում էր որդիներին. «Սիրելիներս... ինչպես էլ որ գազազի թշնամին, մենք կհաղթենք։ Իսկ եթե զոհվեցի, գիտցեք, որ ես կյանքս տվեցի մեր հայրենիքի ազատության եւ երջանկության համար, ձեր երջանկության համար, իմ հրաշալի զավակներ...»։

Իրոք, անցնում է ամեն ինչ, սակայն անմահ է իր ժողովրդի ազատության համար նվաճած փառքը։

Ս. ՍԱՐԻԿՅԱՆ

Մշակելի հողակտորներ՝ քաղաքաբնակներին

Գյումրու մերձակայքում ավերիչ երկրաշարժից հետո քաղաքաշինությանը հատկացված հարյուրավոր հեկտարներով նախկին ընտիր վարելահողեր հետագայում մնացին լքված ու անօգտագործելի։ Գյումրու քաղաքապետն անցյալ տարի հետաքրքիր նախաձեռնություն հանդես բերեց՝ քաղաքի սոցիալապես առավել անապահովների թվից 200 ընտանիքների այդ տարածքներում տրամադրելով անվճար հողակտորներ՝ կարտոֆիլ ու բանջարեղեն աճեցնելու համար։ Քաղաքապետարանը հոգաց նաեւ այդ տարածքները կարգի բերելու եւ ոռոգելի դարձնելու հարցերը, օգնեց կարտոֆիլի տնկանյութով։ Այս տարի «Մուշ» թաղամասի այդ տարածքներում նույնպիսի հողակտորներ են տրամադրվել գյումրեցի եւս 50 ընտանիքների։ Օրերս, ինչպես անցյալ տարի, նրանց բոլորին բաժանվեց 40-ական կիլոգրամ կարտոֆիլի սերմացու։

Յուրաքանչյուր հողաբաժինը 400-500 քառակուսի մետր է, ինչը լավ մշակության դեպքում սեփական աշխատանքով զգալի աջակցություն կարող է ապահովել քաղաքաբնակ ընտանիքներին։

Գ. Մ.

Փախստականները Շիրակի մարզում

Շիրակի մարզը փախստականներով առավել հոծ բնակեցված շրջաններից չէ հանրապետությունում, այնուամենայնիվ, այստեղ հանգրվանած ավելի քան 500 փախստական ընտանիքների (1304 մարդ) հիմնախնդիրների լուծումը լուրջ ջանքեր ու միջոցներ է պահանջում։ Նրանցից 120 ընտանիք ներկայումս բնակվում է ժամանակավոր կացարաններում, իսկ բնակարանի համար հերթագրված ընտանիքների թիվը 146 է։ Անցած ուրբաթ ճանաչողական այցով Գյումրի ժամանած ՄԱԿ-ի փախստականների գործերով հայաստանյան գրասենյակի նորանշանակ գլխավոր հանձնակատար Լլոյդ Դեյկինի հետ հանդիպման ժամանակ մարզպետ Ֆելիքս Փիրումյանն ընդգծեց, որ չնայած մարզում բնակարանային խնդրի առանձնակի սրությանը, արվում է հնարավորն այս հարցում փախստականներին եւս ուշադրության ոլորտում պահելու համար։ Գյումրիում 1997 թ. շահագործման է հանձնվել քոթեջային տիպի 24 շենք, որով լուծվել է 42 փախստական ընտանիքի բնակարանային խնդիրը։ Եվս 40 այդպիսի ընտանիք անցած երկու տարիներին բնակարան է ստացել Արթիկի «Լմբատ» նորակառույց թաղամասում։ Մարզպետը նշեց, որ համապատասխան ֆինանսական միջոցներ գտնվելու դեպքում Գյումրիում բնակարան կարելի է հատկացնել եւս շուրջ հինգ տասնյակ ընտանիքի։ Մարզում առավել դժվար լուծելի է ինչպես մյուսների, այնպես էլ փախստականների (հատկապես կանանց) զբաղվածության խնդիրը։ Նրանցից 244-ն ունի գործազուրկի կարգավիճակ։ Ինչ վերաբերում է բնակչության այս մասի իրավական-խորհրդատվական աջակցությանը, գործուն աշխատանք է կատարում մասնավորապես Ա. Դ. Սախարովի անվան մարդու իրավունքների պաշտպանության կենտրոնի մարզային մասնաճյուղը։

Ինչպես Շիրակի մարզպետի, այնպես էլ դրանից հետո լրագրողական «Ասպարեզ» ակումբում ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների հետ հանդիպման ժամանակ գլխավոր հանձնակատար պրն Դեյկինը փախստականների հիմնախնդիրների լուծման գործում կարեւորեց դրանով զբաղված բոլոր կազմակերպությունների համագործակցության ընդլայնումը։ Լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ, որին մասնակցում էին նաեւ մարզի սոցիալական ոլորտի պատասխանատուներ, հիմնական հարցադրումը վերաբերում էր փախստականների քաղաքացիության խնդրին։ Ըստ մարզպետարանի տվյալների, կատարված աշխատանքի շնորհիվ անցյալ տարի Շիրակի մարզում ՀՀ քաղաքացիություն են ընդունել 400 փախստականներ։ Քաղաքացիության ընդունման հարցում անչափ կարեւորելով մարդկանց բնակարանային խնդրի լուծումը, ՄԱԿ-ի փախստականների գործերով հայաստանյան գրասենյակի ղեկավարը տեղեկացրեց, որ իրենք նախատեսել են հանրապետությունում այս տարի կառուցել ավելի քան 600 բնակարան, ինչպես նաեւ մշտական բնակության համար նախատեսված հանրակացարաններ հիմնականում Երեւանում։ Այս նպատակի համար հատկացվելու է 1 մլն 135 հազար դոլար, որը 20 տոկոսով պակաս է նախորդ տարում տրամադրվածից։ Դա պայմանավորված է ներկայումս ՄԱԿ-ի գրասենյակի ունեցած որոշակի ֆինանսական դժվարություններով։

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԶԳ

«Կայունության ու խաղաղության կամուրջները մի կողմի ցանկությամբ չեն կառուցվում»

Լոկկումում հայտարարեց ԼՂՀ ԱԳ նախարարի օգնականը

«Կայունություն եւ խաղաղություն Կովկասում. ԼՂՀ օրինակը» եռօրյա կոնֆերանսը մայիսի 2-4-ը Լոկկումի ավետարանչական ակադեմիա էր բերել հակամարտություններով զբաղվող ամենատարբեր մասնագետների Բրյուսելից, Մոսկվայից, Լոնդոնից, Վաշինգտոնից, Վիեննայից, Փարիզից, Թեհրանից: Հատկապես երիտասարդների նկատելի ներկայություն կար Արեւելյան Եվրոպայի տարբեր համալսարաններից, Գերմանիայի մի շարք քաղաքներում գործող հայտնի հիմնադրամ-հաստատություններից: Հայերն այստեղ իրենց մեծ թվով աչքի չէին ընկնում, փոխարենը միջանցքներում հայրենական ծխախոտի դատարկ տուփերն էին արագ ավելանում: Մեր հարեւան հանրապետության տղամարդիկ միանգամից աչքի էին զարնում մուգ կոստյում-ճերմակ շապիկով, սեւալաք կոշիկներով, ոսկյա ժամացույցներով ու ակադեմիայի բուֆետից գնված թանկարժեք սիգարներով: Հայերը ժամանակը չչարաշահող իրենց խոսքի մեջ աշխատում չպատասխանեց, թեպետ բարձրախոսի մոտից նրան դժվարությամբ հեռացրին: Իր մեծ ափսոսանքը հայտնելով, որ գերմաներեն չի արտահայտվելու (կոնֆերանսն ընթանում էր անգլերեն, նաեւ՝ ռուսերեն լեզուներով) ԳԴՀ-ում Ադրբեջանի դեսպանը ռուսերենով հիշեցրեց, թե նախագահ Ալիեւը միանշանակ արտահայտվել է, որ իր երկիրը չի գնա այն խաղաղությանը, ինչը չի բխում ադրբեջանցի ժողովրդի հետաքրքրություններից ու շահերից: Ադրբեջանում վերջին շրջանում հնչում են հակամարտությունը ռազմական ճանապարհով լուծելու կոչեր, ասաց պրն դեսպանը, ադրբեջանական խորհրդարանը քննարկել է, հասարակությունը քննարկել է, նախագահին իրավասություն է տվել հարցը խաղաղ ճանապարհով լուծելու: Միաժամանակ վրաններում ապրող միլիոնավոր փախստականների կյանքի անտանելի պայմանները պայթյունավտանգ իրադրություն են ստեղծում: Երբ դիվանագիտությունն ու ռազմական առկայությունը զուգահեռ են, դիմացինն օրեցօր ավելացնելու փոխարեն կարելի է միջոցներ տրամադրել նաեւ նրանց կենսապահովման համար: Դուք ձեր ջանքերն ուղղել եք զավթելուն, մենք մեր տնտեսական աճին, եւ չենք պատրաստվում բարելավել ձեր տնտեսությունը, լսվեց արագ արձագանքը: Ես տեսնում եմ, թե ինչ դժվարություն ունի Ալիեւը, օրվա վերջում այս հրաձգությունը նկատի ունենալով եզրակացրեց պրոֆ. Զոլյանը: Ի դեպ, հասարակության՝ հակամարտության շուտափույթ լուծմանը պատրաստ չլինելու մասին ակնարկեցին շատերը՝ այդ թվում ԼՂ հակամարտության կարգավորման գծով ՌԴ նախկին նախագահի լիազոր-ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը: Հասարակությունը դեռեւս չի հասունացել, որ ակտիվորեն ներգրավվի հակամարտության կարգավորման փոխզիջման մեջ, սա մեկնարկի, առաջ գնալու առիթ է, ասաց ՌԴ ներկայացուցիչը՝ առաջարկելով 3 երկրների միջխորհրդարանական հանդիպում նախաձեռնել:

էին պրագմատիկ հարթությունից դուրս չլողալ, ադրբեջանցիների պաթետիկ կեցվածքն ու հայրենասիրությամբ տոգորված ելույթները հաճախ էին իրավունք տալիս նիստը վարողներին հիշեցնելու լրացած վայրկյանները: Քաղաքավարության հնարավոր առիթը բաց չթողնելու մեր հարեւանների տաք հաստատակամությունն էր միգուցե այն գլխավոր պատճառը, որ նրանց հետ ընկերակցումից զրկել էր պաղարյուն եվրոպացիներին՝ ադրբեջանցիներին հնարավորություն ընձեռելով ակադեմիայի միջանցքներում իրենց գետտոն ստեղծել: Այս ամենը դիտարկելու հնարավորություն, ինչ խոսք, ակադեմիան էր մեզ ընձեռել՝ միջանցքում նստած մեծադիր էկրանի միջոցով կարելի էր հետեւել դահլիճում ծավալվող քննարկումներին ու միեւնույն ժամանակ առիթը բաց չթողնել մասնակիցներից մի քանիսին հարցազրույցի հրավիրելու: Դրանք՝ **«Ազգի»** առաջիկա էջերում: Իսկ ստորեւ՝ լոկկումյան քննարկումների հպանցիկ խճանկար՝ խոշորացույցի տակ զետեղելով վերնագրերից մեկը՝ «Աջակցություն քաղաքացիական հասարակությանն ու երկխոսությանը. Track 2 դիվանագիտության դերը»:

Այս ամենը նման է այսբերգի, քննարկումներից մեկի նախագահ, Լոնդոնի հակամարտությունների եւ պետականաշինման տեղեկատվական ցանցի գործադիր տնօրեն Դեննիս Սեմմըքի կարծիքն էր այսպիսին: 8 աշխատանքային խումբ, որտեղ խնդրո առարկա հարցի մասին նախ՝ իրենց տեղեկատվական ելույթն էին ներկայացնում մի սեղանի շուրջ հավաքվածները, ապա՝ դահլիճից նրանց հարցեր էին ուղղվում: Այլեւս դժվար էր ստույգ պատասխան գտնել, թե ո՞րն է առավել կառավարելի. հասարակական տարաշերտ այս՝ դիմացինի պատասխանն անպայման թշնամական դիտարկող բանավեճերը, թե՞, ասենք, հակամարտության կողմ հանդիսացող բարձր պաշտոնյաների հանդիպումները: Եռօրյա կոնֆերանսի մասնակիցներին, կարելի է ասել, մեկ ընդհանուր թել էր կապում. Ղարաբաղյան հակամարտության հնարավոր լուծման հանդեպ հետաքրքրությունը, իսկ ամենաաչքառու անջրպետող հանգամանքը հետեւյալն էր՝ մի նվազ հատվածն առավելագույնը տեղեկացված էր (ԵԱՀԿ շրջանակները, ՄԽ համանախագահները), մյուս ստվար հատվածը ոչ միայն նվազագույնը իրազեկված չէր, այլեւ ժամանակ էր վատնում հաճախ մռայլ կանխատեսումներով ուրվագծելու հնարավոր փոխզիջումը:

Հայկական կողմից երեք՝ Երեւանի օտար լեզուների ինստիտուտի ռեկտոր Սուրեն Զոլյանին, ԼՂՀ ԱԳ նախարարի օգնական Արմինե Ալեքսանյանին եւ Ստեփանակերտից գերիների ազատ արձակման եւ ԼՂ հակամարտության ժամանակ կորածների որոնման աշխատանքային խմբի անդամ Ալբերտ Ոսկանյանին էր եռօրյա կոնֆերանսին ելույթի հնարավորություն ընձեռվել: Մնացածներն օգտվում էին հարց տալու իրավունքից: Այսպես՝ երկու երկրները որոշակի քայլեր պիտի անե՞ն, թե՞ Ադրբեջանն արդեն արել է այդ քայլը. ԳԴՀ-ում ՀՀ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանի հնչեցրած հարցին իր պաշտոնակից Հուսեին աղա Սադիխովն այդպես էլ

ցինը պիտի հասկանա, որ կպատժվի: Սա, իմիջիայլոց, ասաց պրն Սադիխովը: Հիշեցնելով հակամարտությունը լուծելու հստակ պլատֆորմը՝ ԵԱՀԿ 4 բանաձեւերը, որոնք, բանախոսի կարծիքով, այժմ արժեզրկված են, պրն դեսպանն ակնարկեց, թե համեստությունը մի կողմ դնելով ասում է, թե ինքն անկախ Ադրբեջանի առաջին արտգործնախարարն է եղել, ինչպես նաեւ իր անկախ երկրի առաջին դեսպանը, եւ գիտե ինչպես են կազմվել այդ փաստաթղթերը: Եզրափակելով էլ հնչեցրեց, թե հայկական կողմն առաջին հերթին պետք է ազատի բռնազավթած տարածքները:

Ընդհանրապես հայկական կողմի ակնարկներին ադրբեջանցիները մոտենում էին անվստահությամբ ու անպայման հակառակելու նախատրամադրությամբ: Սա ի դեպ փաստեց նաեւ Արիֆ Յունուսովը, որի ելույթը զերծ էր քարոզչական երանգներից՝ «Եթե հայերը ասեն 2 անգամ 2 հավասար է 4, մենք կասենք 5, որովհետեւ փոխվստահություն չկա», ասաց Բաքվի խաղաղության եւ ժողովրդավարության ինստիտուտի ներկայացուցիչը:

Քանի որ իրար չեն վստահում, կողմերը միջնորդներից պահանջում են ամենավստահելի երաշխիքներ, բայց այդպիսի երաշխիքներ միայն Աստված կարող է տալ, ասաց Սուրեն Զոլյանը՝ ավելացնելով՝ տարածաշրջանային համագործակցություն չի լինի, ասում են, մինչեւ հակամարտությունը չլուծվի: Բայց հակամարտությունը չի լուծվի, մինչեւ համագործակցություն չլինի, հենց համագործակցությունը պիտի ծնունդ տա դրան: Նրա իրազեկմամբ, զուտ մասնագիտական հարցերում փոխադարձ հետաքրքրություններ գտնվում են, եւ ԵԽ գաղափարը՝ միասնական ջանքերով, յուրաքանչյուրը իր բաժինը հեղինակելով կազմել Հարավային Կովկասի պատմության դասագիրք, այս իմաստով ողջունելի է:

Դասագրքի հրատարակումն անհավանական համարեց վրացի մի համալսարանական ուսանող՝ գիտենք 3 ժողովուրդների վերաբերմունքը պատմությանը, Կովկասի ընդհանուր դասագիրքը որքանո՞վ արդարացի կլինի: Իսկ ադրբեջանցիներն այլ կծիկ սկսեցին քանդել: Փախստականների հարցը վերստին շահարկելով անդրադարձան պրն Զոլյանի այն հիշեցմանը, թե 3 տարի առաջ Ալիեւը հումանիտար օգնության փոշիացումը բացահայտելու հանձնաժողով էր ստեղծել: «Հայաստանում կոռուպցիա չկա՞: Ադրբեջանի նախագահն իր մեջ քաջություն է գտել ստեղծելու այդպիսի հանձնաժողով, իսկ ՀՀ նախագա՞հը»: Այսպիսի գերձայնային «հակահարվածի» պատրաստակամությունն դահլիճում ընդհանրապես իշխում էր, ինչպես նաեւ այն անընդմեջ հիշեցումը ղարաբաղցի ելույթ ունեցողներին, թե աշխարհում որեւէ մեկի կողմից չճանաչված բանախոսները Ադրբեջանի քաղաքացիներ են: Ադրբեջանցիներին խիստ վրդովեցրեց Արմինե Ալեքսանյանի այն ակնարկը, թե Հայաստանում, որի մասին անընդհատ ասում են՝ աղքատացող երկիր է, ոչ մի փախստական վրանում չի ապրում, Բաքվում 5-աստղանի հյուրա-

Արդեն քանի տարի խաղաղություն կա, եւ կառավարությունը, եւ հասարակական կազմակերպությունները, բոլորս ենք մեղավոր, որ չենք հաշտվում այդ խաղաղության հետ: Մի ադրբեջանցու հեղինակած այս տողերը ոչ միայն համալրում չգտան, այլեւ կարծես լուծվեցին ընդհանուր բարձրաձայնության մեջ:

Երբ ասում են, թե պատերազմից հոգնել են, միֆ է, ծանուցեց պրն Յունուսովը: Երիտասարդությունն ուրիշ կերպ է մտածում, նաեւ Հայաստանում ճակատայնությունից չեն հոգնել: Ընդդիմությունը կարծում է, թե ինչ էլ ստորագրի ոչ լեգիտիմ նախագահը, համաձայն չեն լինելու: Հարցի արագ՝ մինչեւ տարեվերջ լուծումը պայթյունավտանգ կարող է լինել, տարածաշրջանն անկայունացնող, կարծիք հայտնեց ռազմական պատմությամբ զբաղվող Յունուսովը՝ իրավիճակը նմանեցնելով 30-ականների Գերմանիային՝ քաղաքական գործիչները սիրված չէին եւ ֆյուրերի կարիք կար: Մի հարցման տվյալներով, ասաց նա, Ադրբեջանի քաղաքական գործիչները վստահություն չեն ներշնչում, երիտասարդներն ուզում են Դուդաեւ ունենալ: Բաքվից ժամանած գործիչը խոսեց նաեւ վահաբականության եւ իսլամիզմի, իր բառերով, երկրում առկա սուր խնդիրների մասին: Մեր մահմեդական երկրում աճում է պոռնկությունը, հակաարեւմտյան տրամադրությունը, հայտարարեց նա:

ԼՂՀ արտգործնախարարի օգնականուհին շեշտեց, թե համագործակցության պակաս կա նաեւ կողմերի՝ ոչ կառավարական կազմակերպությունների միջեւ: Կայունության եւ խաղաղության կամուրջները չեն կարող կառուցված լինել մի կողմի ցանկությամբ, հուսանք՝ այսօրվա հավաքը կբացի, ոչ թե կփակի համագործակցության ճանապարհը, ասաց Արմինե Ալեքսանյանը՝ հստակ անգլերենով: Նրա ժպտադեմ ու ավելորդություններից զերծ խոսքն ակնհայտ համակրանք էր ստեղծել, այդ էին վկայում շուրջս նստածների՝ նրա պատասխաններին ուղղված ջերմ հայացքները: Նրան խնդրեցինք մանրամասնել, թե ինչ դեր ունի Track 2-ը: «Խնդրո առարկան դիվանագիտության մեջ վերաբերում է այն բանակցություններին, որոնք ընթանում են հասարակական, ոչ կառավարական կազմակերպությունների մակարդակով: Բայց դրանք անպայման իրար չեն բացառում կամ խանգարում: Ընդհակառակը կոնֆերանսում էլ այն կարծիքն էր տիրապետում, որ դրանք իրար պետք է լրացնեն: Ինչ կարող է անել հասարակությունը, եթե նույնիսկ բարձր մակարդակում ինչ-որ համաձայնության գան, հասարակությունն ինչպես պատրաստ լինի դրան, ինչպես օգնի»:

Մասնակիցներին ուղղված մեր՝ «լոկկումյան կոնֆերանսը որեւէ ազդակ կարո՞ղ է լինել ժնեւյան բանակցություններից առաջ» հարցին ընդհանուր պատասխան արձանագրեց. սա քաղաքական գործընթացի անմիջական ազդակ չի կարող լինել եւ ավելի շուտ տեղեկատվական բնույթ է կրում:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ, Լոկկում

ԸՆԴԴԵՄ ՀԵՐՅՈՒՐԱՆՔԻ

Երեսից պոկված ցեխը ուրիշին չի կպչում

Ղարաբաղյան շարժման ավելի քան 13-ամյա ժամանակաընթացքում իր անկախության համար մարտնչող Արցախը Ադրբեջանի կողմից պարբերաբար ենթարկվել է այլազան որակումների, սկսած «էրմանի դուլդուրից» մինչեւ «հայ ագրեսորը»: Խտրություն չդնելով ապակողմնորոշիչ գնահատականների ու ածականների մեջ, Ադրբեջանի իշխանությունները դրանով իսկ ձգտել են միջազգային հանրության աչքին նսեմացնել ղարաբաղցիների արդարացի պայքարը, ապակողմնորոշելով ղարաբաղյան խնդրով շահագրգիռ միջազգային կազմակերպություններին:

Այս առումով անսպառ է Ադրբեջանի ֆանտազիան, ուստի չզարմացանք վերջերս Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովում կրտսեր Ալիեւի արած հերթական «սենսացիոն» հայտարարությունից: Խոսքը Իլհամ Ալիեւի՝ Ստրասբուրգում հնչեցրած այն հայտարարության մասին է, թե իբր ԼՂՀ-ն թմրանյութերի փոխադրման տարանցիկ ճանապարհ է:

Անտարակույս, Ի. Ալիեւի մտահոգությունը հազիվ թե բխում է ընդհանրապես թմրանյութերի ապօրինի շրջանառության վերաբերյալ համընդհանուր մտահոգությունից: Այն առավել շատ ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման գործընթացում Ադրբեջանի չարդարացվող ակնկալումների մտավախության հետք ունի: Ինչքան մոտենում է ժնեւյան հանդիպումը, այնքան հարեւան հանրապետությունում անհանգիստ են դառնում:

Ղարաբաղը երբեւէ չի համարվել թմրաբիզնեսի խաչմերուկ, քանի որ այս աշխարհագրական տարածքի սահմանները կաղապարված են: Որտեղի՞ց եւ ո՞ւր պիտի տեղափոխվեն թմրանյութերը: Հայտարարությունում սա չի կոնկրետացված: Եթե խոսքը Իրանից Հայաստան առաքման մասին է, այսպես կոչված «գրավյալ տարածքներով», ապա դա զուտ իրավաքաղաքական առումով գլոբալ խնդիր է, եւ առնվազն Ինտերպոլը անհանգստություն կցուցաբերեր «փաստի» առթիվ:

Բացառվում է նաեւ Ադրբեջան-Հայաստան տարբերակը, քանզի հակամարտող կողմերի միջեւ անհնարին է նման հույժ գաղտնիություն ենթադրող գործարքի կնքումը: Մյուս կողմից, եթե այդտեղ ճշմարտության հատիկ լիներ անգամ, ապա հազիվ թե Ադրբեջանը փորձեր ականջալուր անել:

Անտրամաբանական է նաեւ Ադրբեջան-Ղարաբաղ գործարքը՝ զուտ ԼՂՀ-ի ֆինանսական տկարության պատճառով: Ինչեւէ: ԼՂՀ իրավապահ մարմինների վերջին 10 տարվա տեղեկանքներում ուժեղ ազդեցության (ներարկման ձեւով) թմրանյութերի ապօրինի շրջանառության մասին հիշատակում երբեք չի եղել: Իրավապահների ուշադրության կենտրոնում է միայն տեղական վայրի կանեփից ու ծիրախաշխաշից պատրաստված թմրանյութի օգտագործումը: 1994 թ. գարնանից սկսած Արցախում պարբերաբար, տարվա ընթացքում երկփուլ, իրականացվում է «Կակաչ» օպերացիան, ոչնչացվում են ինչպես ինքնաբույս վայրի կանեփի, այնպես էլ կուլտիվացված խաշխաշի թփերը: Ընդ որում, այդ երկրորդ բուսատեսակի աճեցման դեպքերը ԼՂՀ տարածքում նվազագույնի են հասել:

Թմրամոլության փաստերով հարուցված քրեական գործերը, որոնք տարվա կտրվածքով կազմում են միջինը երկու տասնյակ քրգործ, հիմնականում վերաբերում են ՔՕ 229-րդ հոդվածին, այն էլ մեծամասամբ՝ առանց վաճառելու նպատակի հատկանիշով: Սակայն արգելված թմրաբույսերի աճեցման փաստերը հազվագյուտ են քրգործերում:

ԼՂՀ-ում թմրամոլության սակավադեպության մասին է վկայում նաեւ հաշվառման կանգնած թմրամոլների թվի նվազումը: Հանրապետական թմրադիսպանսերից ստացված տվյալների համաձայն, այսօրվա դրությամբ հանրապետությունում հաշվառման է կանգնած 10 թմրամոլ: Համեմատության համար նշենք, որ 1988 թ. նրանց թիվը կազմում էր 34: Ըստ որում, այդ ցուցակը 13 տարի առաջ նաեւ ինտերնացիոնալ էր...

Անգամ Ադրբեջանում գիտեն, որ ղարաբաղցիները ավանդապաշտ են, հակված իրենց դարավոր ազգային սովորույթներին: Եվ դժվարությամբ են այստեղ տարածվում օտարածին ու վատ սովորությունները, այդ թվում՝ թմրամոլությունը: Առանց իդեալականացնելու ղարաբաղցուն, փաստենք՝ վերոնշյալ պատճառաբանումներից զատ, իլհամալիեւյան ստրասբուրգյան տարփողումը նաեւ մեկ այլ չքողված նպատակ ունի. իր դեմքի ցեխը քսել ուրիշի երեսին:

ԵՂԻՇԵ ԱՐՇԱԿՅԱՆ, Ստեփանակերտ

ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Քլինթոնը գործել էր Իսրայելի խնդրանքով

Եղեռնի 86-րդ տարելիցին նվիրված «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» (Բոստոն) թերթի խմբագրական հոդվածի թարգմանությունը ներկայացնում ենք չնչին կրճատումներով:

Աշխարհի տարբեր երկրներում հայերն առավել մեծ պարտաճանաչությամբ եւ նվիրվածությամբ, բայց նաեւ հավելյալ քաղաքական երանգներով նշեցին Մեծ եղեռնի 86-րդ տարելիցը: Պարտաճանաչությունը պայմանավորված էր ողբերգության նկատմամբ աշխարհի շարունակական անտարբերությամբ, իսկ նվիրվածությունը՝ մի կողմից ֆրանսիական խորհրդարանի ընդունած օրենքով, մյուս կողմից նախագահ Բուշի նախընտրական արշավի ժամանակ գրավոր խոստման հետ կապված հույսերով, որոնք, ցավոք, չարդարացան: Դրանք պայմանավորված էին նաեւ որոշ բացասական զարգացումներով հատկապես իսրայելական ճակատում, մի երկիր, որը վերջինը պիտի լիներ ցեղասպանությունը ժխտողների շարքում:

Երբ անցյալ տարվա մարտի 2-ին Ջորջ Բուշ կրտսերը շրջանառության մեջ դրեց նախընտրական խոստումներով լի իր հայտնի նամակը, մեծ թվով հայեր թերահավատություն ցուցաբերեցին՝ հիմնվելով նախորդ տարիների իրենց դառը փորձի վրա: Ուրիշները, քաղաքական քիչ փորձառություն ունեցող պարզամիտները սկսեցին Ֆլորիդայում տեղադրված ընտրաթերթիկների հաշվիչ մեքենաների հետ հաշվել քվեները՝ հիմնվելով այն միամիտ ենթադրության վրա, որ գրավոր խոսքի դրժումը հեշտ բան չէ:

Բուշն, ինչպես հայտնի է, շատ մոտիկ եկավ Ցեղասպանությունը ճիշտ բնորոշելու դիրքերին, բայց չօգտագործեց բուն բառը, մեծապես հանգստացնելով եւ ուրախացնելով թուրքերին:

Մենք չգիտենք՝ ինչ է տեղի ունեցել կուլիսների ետեւում, բայց կարող ենք որոշ կշռադատված ենթադրություններ անել:

Որեւէ ժամանակ, երբ վարչակարգ է փոխվում, նախկին բյուրոկրատները, որոնք նոր մարդկանց են նշանակում պետքարտուղարության թուրքական եւ հայկական բաժիններում, պահպանելով իրենց պաշտոնները, բնականաբար պահպանում են նաեւ իրենց քարացած համոզմունքները եւ շարունակում իրենց գերադասներին տալ արդեն խունացած խորհուրդներ: Մերիլենդի օրենսդիր Դեն Մորհեյմին (դեմոկրատ՝ Բալթիմորից) ուղղված պետքարտուղար Քոլին Փաուելի նամակն արդեն իսկ հուշում էր, թե ինչ կարելի է սպասել Սպիտակ տնից: Նա գրել էր, որ «միջազգային հասարակությունը պատասխանատվություն ունի ճանաչելու այս պատմությունը եւ հավաստիացնելու, որ դա երբեք չի կրկնվելու: Բայց լավագույն մտադրություններով հանդերձ, օրենսդրական միջոցը լավագույնը չէ»:

Բացի այս, այլ քաղաքական նկատառումներ եւս դեր ունեցան Բուշի բառերի ընտրության մեջ: Շատ լավ հիշում ենք, որ Ներկայացուցիչների պալատում Ցեղասպանության բանաձեւը տապալվեց անձամբ նախագահ Քլինթոնի միջամտության հետեւանքով: Հետագայում մենք իմացանք, որ Քլինթոնն այդ քայլին դիմել էր Իսրայելի կառավարության խնդրանքով, որն էլ գործել էր Թուրքիայի դրդումով:

Դժբախտաբար, սա շատ հավանական սցենար է, որովհետեւ բոլորովին այլ մի իրադարձության առնչությամբ Քլինթոնն անզգուշություն ցուցաբերելով խոստովանել էր, որ Իսրայելի կառավարության ցանկությունները վեր էր դասել երկրի շահերից եւ օրենքներից: Նա ներում էր շնորհել միլիոնատեր, փախստական ֆինանսիստ Մարկ Ռիչին, որովհետեւ Իսրայելի կառավարության բարձրաստիճան այրերը խնդրել էին նրան: Այս օրերին Իսրայելի կառավարության անունից արտգործնախարար Շիմոն Պերեսն է խոսում եւ ժխտում Հայոց ցեղասպանությունը: Ճիշտ է, առաջինը նրան արձագանքեցին եւ քննադատեցին հենց իսրայելցի գիտնականներ եւ պրոֆեսորներ, նշելով, որ Պերեսն անցել է մի սահմանագիծ, որը «ոչ մի հրեա իրավունք չի վերապահում իրեն անցնելու», սակայն տխուր փաստն այն է, որ Պերեսը պաշտոնական ներկայացուցիչն է Իսրայել պետության, մինչդեռ մյուսները սոսկ անհատներ են, որոնց ձայները պաշտոնական հնչեղություն չունեն: Ճակատագրի հեգնանքն այն է, որ Հոլոքոսթը վերապրողներն են մի կողմ նետում բարոյական թիկնոցը՝ տարվելով քաղաքական նպատակահարմարությամբ:

Իսկ ի՞նչ պետք է անենք մենք՝ հայերս, ի պատասխան այս բոլորի: Ժխտե՞նք Հոլոքոսթը: Երբեք: Մենք պետք է բարոյական արժանավոր բարձրության վրա պահենք մեզ, որովհետեւ քաղաքագետները գալիս ու գնում են, մինչդեռ պատմական ճշմարտությունները մնում են առհավետ:

Անհրաժեշտ է հակազդել միասնական ուժով

«Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Հարութ Սասունյանը, նույնպես անդրադառնալով ապրիլի 24-ին եւ նախագահ Բուշի ուղերձին, հիշեցնում է, որ նախկինում Մ. Նահանգների այլ նախագահներ նույն ձեւով են վարվել: Քլինթոնից առաջ Ջորջ Բուշ ավագը 1988-ին նույնպես նախընտրական արշավում գրավոր խոստացել էր, որ «երբեք թույլ չի տալու քաղաքական ճնշումների տակ անտեսել մարդկության դեմ գործված ոճրագործությունները»: Սակայն ընտրվելուց հետո ոչ միայն չճանաչեց Հայոց ցեղասպանությունը, այլեւ բուռն կերպով պայքարեց, որ հիշատակի օրվա բանաձեւը չանցնի Սենատում: Նրանից առաջ Ռեյգանն էր վարվել նույն սցենարով:

«Ներկա նախագահի վիճակն ավելի է բարդանում, որովհետեւ ընդունում է նախընտրական արշավի ժամանակ կատարած խոստումը եւ այդ առթիվ ուղղված հարցին պատասխանում է, որ «հոգ տանելու է հայերի մասին», այնուհետեւ գրում է Սասունյանը եւ շարունակում. «Բուշ կրտսերի դիրքորոշմանը միանում են նաեւ պետքարտուղարությունում եւ պաշտպանության նախարարությունում պաշտոններ զբաղեցնող թուրքամետ ամերիկացիները, որոնց թվում են փոխպետքարտուղար Ռիչարդ Արմիթեջը (Մ. Ն.-Ադրբեջան առեւտրի պալատի նախկին համանախագահ), պետքարտուղարի տեղակալ Մարկ Գրոսմանը (Թուրքիայում նախկին դեսպան), պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը, պաշտպանության փոխնախարար Պոլ Վուլֆովիցը, ազգային անվտանգության խորհրդական Կոնդոլիզա Ռայսը (որը մինչեւ վերջերս «Շեւրոն» կորպորացիայի վարչությունում էր) եւ վերջապես փոխնախագահ Դիկ Չեյնին (Ադրբեջանում լայն գործունեություն ծավալած «Հալիբըրթոն» նավթային ծառայությունների ընկերության նախկին գործադիր անդամներից):

Չմոռանանք նաեւ, որ անցյալ աշնանը Թուրքիա կատարած այցի ժամանակ հայր Բուշը թուրքական մամուլին հայտնել (իմա՝ հավաստիացրել) էր, որ որդին չի գործի Թուրքիայի դեմ: «Եթե գործի, կսպանեմ նրան», ասել էր նա: Անցյալ ամիս իր տիկնոջ՝ Բարբարայի հետ հայր Բուշը դարձյալ Թուրքիայում էր եւ Կարլայլ միլիարդատեր խմբի ներդրումային պատվիրակության հետ գործարար գործունեություն ծավալելու հնարավորություններն էր ուսումնասիրում»:

Հոդվածի վերջում Սասունյանը առաջադրում է նույն հարցը, թե ինչ պիտի լինի հայերի հակադարձ քայլը, եւ պատասխանում. «Հուսով եմ, ոչ ոք չի բավարարվելու, ասելով՝ «դե, բոլոր քաղաքագետներն էլ ստում են» կամ «սպասենք մյուս տարվան, հեշտ չէ միանգամից» եւ նման այլ արտահայտություններ: Առաջարկում եմ, որ բոլոր հայերը նախագահին պատասխանատվության կանչեն հնարավոր ամեն միջոցներով՝ խոստումը դրժելու համար: Ինչքան մեծ քաղաքական գին վճարի դրա համար, այնքան ավելի մեծ կլինեն հնարավորությունները, որ մեզ հետագայում նման թյուրիմացությունների մեջ չգցեն իր նմանները: Ամերիկահայերը պետք է ամեն կերպ հասկացնեն նրան, որ ոչ մի գնով չեն նպաստելու նրա վերընտրությանը: Հայաստանի պաշտոնական այրերը (նախագահ Քոչարյանը, արտգործնախարար Օսկանյանը, կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն) պետք է ամեն առիթով բարձրացնեն այս հարցը: «Հուսախաբ ենք» ասելը դեռ բավական չէ: Անհրաժեշտ է միասնական ուժով հակազդել, այլապես մենք արժանի կլինենք այն վերաբերմունքին, որ ստանում ենք այժմ», եզրակացնում է Սասունյանը:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Մուբարաքը չի բացառում նոր պատերազմ տարածաշրջանում

Մայիսի 8-ին քուվեյթյան «Ալ Սիասա» թերթը տպագրել է հարցազրույց Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքի հետ, որը վտանգավոր է բնութագրել Միջին Արեւելքի իրադրությունը, հնարավոր համարելով ողջ տարածաշրջանի բռնկումը: Նա Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնին զգուշացրել է խաղաղության խնդրի եւ պաղեստինցիների նկատմամբ վարած քաղաքականության հետեւանքների մասին, ընդգծելով, որ վերջինս աշխարհը ներքաշելու է մի աղետի մեջ, որի արհավիրքներն, առաջին հերթին, կրելու են հենց իսրայելցիները: Մուբարաքը հավաստիացրել է, որ հիմնախնդիրները լուծվում են ոչ թե պատերազմներով, այլ բանակցային սեղանի շուրջ: Մյուս կողմից, եգիպտոսի նախագահն ԱՄՆ-ից եւ Եվրամիությունից պահանջել է անհապաղ եւ եռանդուն ջանքեր գործադրել՝ պաղեստինցիների դեմ կատարվող իսրայելական բռնությանը վերջ դնելու համար:

Ուշագրավ է Հոսնի Մուբարաքի այն հայտարարությունը, թե «1967 թ. պատերազմը չի կրկնվելու»: Ըստ որում, նա Թել Ավիվին նախազգուշացրել է, որ նման ագրեսիա իրականացնելու որեւէ փորձի վատ հետեւանքները եգիպտացիներից առաջ կրելու են իսրայելցիները: Հայտնի է, որ 1967 թ. ծավալապաշտական պատերազմի հետեւանքով Իսրայելը տարածքներ էր գրավել արաբական հարեւան բոլոր երկրներից: Այս ծիրում կարեւորվում է Եգիպտոսի նախագահի հավաստումը, թե Սիրիան մեկ թիզ չի զիջելու իր գրավյալ հողերից, նշելով, որ դրա մասին ինքը տեղեկացրել է ամերիկյան վարչակազմին եւ իսրայելցիներին:

Ա. Մ.

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Մակեդոնիան հետաձգեց ռազմական դրության հայտարարումը

Արեւմուտքը պահանջում է զսպվածություն

Մակեդոնիայի հյուսիսում ռազմական գործողություններ ծավալած ալբանական Ազգային ազատագրության բանակի (ԱԱԲ) ահաբեկիչները պարբերաբար հայտարարում են, թե իրենք կարող են «պատերազմը տարածել Մակեդոնիայի ալբանաբնակ բոլոր շրջաններում ու քաղաքներում»: Այժմ նրանք կարծես թե սկսել են իրագործել այդ սպառնալիքը: Մինչ մակեդոնական բանակը գնդակոծում է Կումանովոյի շրջանի ալբանական գյուղերը, ԱԱԲ-ի մարտիկները կիրակի օրը հարձակում սկսեցին Տետովո քաղաքում: Մակեդոնիայի վարչապետ Լյուբկո Ջորջեւսկին շաբաթավերջին հայտարարեց, թե կառավարությունն ուզում է ռազմական դրություն մտցնել երկրում:

Բայց Եվրամիության եւ ՆԱՏՕ-ի ճնշմամբ մակեդոնացիները երկուշաբթի հետմիջօրեին համաձայնեցին հետաձգել ռազմական դրության հայտարարումը: Նախ Սկոպյե գործուղվեց ԵՄ անվտանգության քաղաքականության պատասխանատու Խավիեր Սոլանան: Ապա ԵՄ-ում նախագահող Շվեդիայի ԱԳՆ խոսնակը հայտարարեց, որ Եվրամիությունը «Մակեդոնիայից պահանջում է զսպվածություն»: Նույն պահանջը ներկայացրեց նաեւ երկուշաբթի Սկոպյե ժամանած ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնը: Վերջինս նաեւ դատապարտեց ալբանացի ահաբեկիչներին, որոնց նպատակն է «ոչնչացնել ժողովրդավարական Մակեդոնիան»:

Ռազմական դրության հայտարարման հետաձգումն ընդհանուր առմամբ դրականորեն է մեկնաբանվում: Ժնեւի «Տան» օրաթերթը գրում է, որ նման դրության հայտարարումը կհանգեցներ քաղաքացիական պատերազմի եւ ի չիք կդարձներ մակեդոնա-ալբանական երկխոսության հնարավորությունը, իսկ Ալբանական ժողովրդավարական կուսակցությունն ստիպված կլիներ դուրս գալ Մակեդոնիայի կառավարությունից: Մակեդոնիայի նախագահ Բորիս Տրայկովսկին շաբաթավերջին պատրաստակամություն հայտնեց մակեդոնա-ալբանական երկխոսություն սկսել տարբեր հարցերի, այդ թվում ալբաներենի վարչական կիրառման եւ սահմանադրության ներածության փոփոխման շուրջ: Վերջին կետը վեճերի գլխավոր առարկան է: Ալբանացիներն ուզում են ներածության մեջ հիշատակվել որպես Մակեդոնիայի երկու ժողովուրդներից մեկը եւ ոչ թե իբրեւ ազգային փոքրամասնություն: Բայց Սկոպյեի իշխանությունները չեն ուզում բանակցել ԱԱԲ-ի ահաբեկիչների հետ, որոնց վրա ազդելու լծակներ չունեն նույնիսկ ալբանական կուսակցությունները: Մակեդոնացիների մեջ եւս վերջերս աշխուժանում են արմատական ուժերը: Անցյալ շաբաթ հակաալբանական հուզումներ եղան Բիտոլայում: Եթե այս տրամադրությունները երկրում տարածվեն, ապա երկու ժողովուրդների խաղաղ համակեցությունն այսուհետեւ անհնար կդառնա:

Պ. Ռ.

Մշակույթ

Շարժումների լեզուն

Բեմում խուլերի «Օվասիս» մնջախաղի թատրոն-ստուդիայի սաներն են

«Մենք էլ ձեզ նման մեր լուռ աշխարհում երազանքներ ունենք անսահման» խուլերի «Օվասիս» մնջախաղի թատրոն-ստուդիայի ազդագրի այս տողերը ոչ թե կարեկցանքի, այլ նրանց մեջ լիարժեք մարդու տեսնելու զգացողություն են արթնացնում, տեսնելու ցանկություն: Դրա վկայությունը թատրոն-ստուդիայի մասնագիտական ներկայացումներն են, որտեղ զգացական աշխարհի դրսեւորումները զուտ ժեստերի լեզվով ավելի արտահայտիչ, տպավորիչ ու ընկալելի են դառնում: Երբ ինքնարտահայտման միակ միջոցը մարմնի շարժումն է, յուրատեսակ, ինչ-որ տեղ բնազդային, նախնական հաղորդակցում է առաջացնում հանդիսականի եւ բեմի միջեւ: Թատրոն-ստուդիայի անդամներին հաջողվել է պատրաստել բավական հետաքրքիր ծրագիր՝ փոքր, երբեմն ծիծաղաշարժ, հաճախ դրամատիկ կյանքային դրվագներում արտահայտել իրենց հոգու սերը, կարոտը, երազն ու վշտերը («Եղիցի լույս», «Այգում», «Թիթեռնիկ որսացողը», «Արվեստ գնահատողը», «Ծիծաղի բացիլ», «Աշուն» եւ այլն):

1998 թ. բրիտանական բարեգործական «Օքսֆամ» կազմակերպությանը ներկայացված ծրագրի (ղեկավար՝ Մարի Պահուտյան) ընդունվելուց հետո հիմնվեց խուլերի մնջախաղի թատրոն-ստուդիան, եւ նոյեմբերից սկսվեցին ամենօրյա պարապմունքները՝ մնջախաղի տեխնիկա, մնջախաղի դերասանական վարպետություն: Ծրագրի ղեկավարները եւ ուսուցիչները սկզբում բավականին դժվարություններ են կրել եւ մեծ ջանքեր թափել՝ հաղթահարելու հոգեբանական անջրպետը: Հաղորդակցվելու լավագույն դրսեւորումն ուսուցիչների համբերատար, բարեհամբույր վերաբերմունքն էր խուլերի նկատմամբ եւ ամենակարեւորը՝ ժեստերին տիրապետելը: Թատրոնի կայացմանը մեծապես նպաստել է ռեժիսոր Ռոբերտ Ծատուրյանը, իր բազմաթիվ բեմադրություններով, ինչպես նաեւ Ստեփան Շահինյանը: Ժամանակակից պարեր ուսուցանող Ռուզաննա Դաշյանը երիտասարդ, եռանդով լեցուն, բարի եւ պահանջկոտ անձնավորություն է, որ մեծ սիրով է

պարապում սաների հետ եւ աշխատում է բավականին արդյունավետ: Թատրոն-ստուդիայի սաների համար անչափ ոգեւորիչ են մրցույթները հատկապես լսողների խմբերի հետ:

Երիտասարդ հաշմանդամների «Կամք եւ կորով» կազմակերպությունը հովանավորում են բրիտանական «Օքսֆամ», հոլանդական «Նովիբ» բարեգործական միությունները եւ բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի հայաստանյան մասնաճյուղը: Նրանց հովանավորությամբ խուլերի թատրոն-ստուդիայի անդամները 1999 թ. հյուրախաղերի են մեկնել Լոռու եւ Շիրակի մարզեր, իսկ այս տարի պատրաստվում են մեկնել Ղարաբաղ: Ինչպես հավաստում է կազմակերպության նախագահ, արեւմտահայ պոեզիայի լավագույն մեկնաբաններից ասմունքող Մարի Պահուտյանը, սաների մեծ մասը պոտենցիալ կարողություններով օժտված, շնորհալի երիտասարդներ են, որոնք բացի թատրոն-ստուդիայի դասերից (մնջախաղի տեխնիկա, ակրոբատիկա) սովորում են նաեւ գրաճանաչություն, շփվելով լսող երիտասարդների հետ ձեռք են բերում նոր ընկերներ՝ հաղթահարելով անլիարժեքության բարդույթը, սկսում են ապրել լիիրավ քաղաքացու հոգեբանությամբ: Թատրոն-ստուդիայից բացի, խուլ երիտասարդների համար բացվել է կերամիկական արհեստանոց: Բավականին արագ նրանցից շատերը կարողացան տիրապետել կերամիկական արհեստին՝ կարճ ժամանակում ստեղծելով լավ աշխատանքներ: Ծրագրի ղեկավարները հույս ունեն, որ կերամիկական արտադրամասը կնպաստի խուլ երիտասարդների գործազրկության պրոբլեմի մասնակի լուծմանը:

Ծրագրի մյուս հատվածը Հայաստանի խուլ ազգաբնակչության համար հեռուստանորությունների հեռարձակումն է՝ սուրդո թարգմանությամբ՝ դարձյալ «Նովիբ» եւ «Օքսֆամ» կազմակերպությունների օժանդակությամբ:

«Շատ երկրներում վաղուց լուծված են նման հարցերը, մինչդեռ մեզանում նոր-նոր ծրագրեր են առաջադրվում եւ միայն հովանավոր կազմակերպությունների աջակցությամբ դժվարությամբ կյանքի կոչվում: Այդ երեւույթն օգնում է խուլ բնակչությանը դուրս գալու մեկուսացումից: Խուլերը ոչնչով չեն տարբերվում մեզանից, նրանց մեծ մասը շնորհալի է, լեցուն է նրանց հոգին, որոնց երջանկացնելու համար շատ բան հարկավոր չէ, պետք է վարվել նրանց հետ որպես հավասարի, սովորել ժեստերի լեզուն: Մեզանում այս մտածողությունը չկա, բայց հույս ունենք փոխել հասարակության վերաբերմունքը խուլերի, ընդհանրապես հաշմանդամների նկատմամբ: Ներկա ծրագրերում խնդիր ենք դրել օգնելու նրանց՝ հասարակությանը ինտեգրացնելով: Թատրոնի միջոցով շփումը հասարակության հետ նրանց տվել է ինքնարտահայտման հնարավորություն, որի շնորհիվ դարձել են ավելի ինքնավստահ: Թատրոն-ստուդիան ես անվանել եմ Օվասիս», որ օազիսի արեւմտահայերեն տարբերակն է, այսինքն՝ մերկ անապատում կանաչ անկյուն, բեմն իրենց կանաչ տարածքն է՝ կյանքի զարկերակը», ասում է ծրագրի ղեկավար Մարի Պահուտյանը:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Մի գյուղն էլ կարող է ազգային ոգի պահել

Երբ ստեղծվեց «Բոլնիս-Խաչեն» հայրենակցական միությունը, առաջին նախագահ ընտրվեց Հայաստանում երկար տարիներ տնտեսական գործունեությամբ զբաղված, ղեկավար պաշտոններում աշխատած Շահեն Սողոմոնյանը: Այժմ նա զբաղեցնում է միության նախագահի տեղակալի պաշտոնը, որպեսզի կարողանա օգնել, համակարգել գյուղի հետ կապված հիմնահարցերը: Իմ հարցին, թե ինչու այնուամենայնիվ չհրաժարվեց զուտ հասարակական աշխատանքից, Շահեն Սողոմոնյանը պատասխանեց. «Գյուղում հարազատներ ունեմ՝ քույր, եղբայր, ազգականներ: Ի վերջո, այնտեղ են ննջում ծնողներս: Առանց գյուղի ես ինձ չեմ կարող պատկերացնել»: Այս խոսքերը հաստատվել էին մեկ-երկու օր առաջ, երբ մեծ խաչենցու՝ Ղազարոս Աղայանի ծննդյան տարեդարձը տոնելու համար Երեւանից գյուղ եկած մարդիկ մտան գյուղամեջ: Ես տեսա, թե ինչպիսի հարգանքով էին ողջունում համագյուղացիները Շահեն Սողոմոնյանին: Ինչպես երեւում էր, սոսկ տարվա մեջ մեկ անգամ չէ, որ հայրենակցական միության անդամները եւ նրանց թվում Շահեն Սողոմոնյանը գյուղ են գալիս:

1988 թ. մեր ժողովրդի ազգային զարթոնքի ժամանակ անչափ կարեւորվում էր Վրաստանի Հանրապետության հիմնականում ադրբեջանաբնակ Բոլնիսի շրջանում Բոլնիս-Խաչենի դերը: Այստեղ ամեն մի ավելորդ հուզում լարվածության նոր օջախ կարող էր ստեղծել: Եվ հայրենակցական միությունը, նրա առաջին նախագահ Շահեն Սողոմոնյանի անմիջական միջամտությամբ, շատ բան արեց հայ-ադրբեջանական լարվածությունն այս տարածքում նվազագույնի հասցնելու համար: 1989 թ. ստեղծված եւ 1990-ին գրանցված «Բոլնիս-Խաչեն» միությունը հայրենակցական միություններից առաջիններից մեկն էր Հայաստանում:

Մինչեւ 1990 թ. Բոլնիս-Խաչենն ուներ 1200 տնտեսություն մոտ 4 հազար

բնակչությամբ: Այժմ գյուղում կա 800 տնտեսություն 2800-3000 բնակչով: Այս թիվը կարելի է շատ նորմալ համարել, եթե հաշվի առնենք, որ եւ այս գյուղում, եւ Վրաստանում ընդհանրապես անչափ մեծ արտահոսք կա սոցիալ-տնտեսական վիճակի վատթարացման պատճառով: Հայրենակցական միության ստեղծմանն անմիջապես արձագանքեցին Հայաստանում, Ռուսաստանում եւ այլուր ապրող բազմաթիվ բոլնիսխաչենցիներ: Առաջիններից մեկը Շահեն Սողոմոնյանի եղբայր Դելին էր, որը մեծ գործ կատարեց գյուղի, ինչպես նաեւ Բոլնիսի շրջանի ասֆալտապատման համար: Ընդհանրապես Սողոմոնյան գերդաստանը միշտ էլ մտահոգ է եղել գյուղի ապագայի, գյուղի հարատեւման համար: Գյուղի համար մեծ գործ է կատարել նաեւ ՀՀ նախկին առաջին փոխվարչապետ Գեւորգ Վարդանյանը, «ՇԵՆ» միության նախագահ Հայկ Մինասյանը, Հայաստանի այգեգործական միության նախագահ Արշավիր Մինասյանը...

Իմ զրույցը Շահեն Սողոմոնյանի հետ բնավ էլ միայն սոցիալ-տնտեսական հարցերի պատասխանները ստանալու համար չէր: Զուտ մարդկային առումով ի՞նչն է կապում հարազատ գյուղից հեռու ապրող այս մարդկանց իրենց ծննդավայրին:

- Ոգու կանչը,- պատասխանեց Շահեն Սողոմոնյանը: Մենք մի փոքր տարօրինակ մարդիկ ենք. հիմա էլ մեր երազներում գյուղն ենք տեսնում: Գիտենք, որ դժվար է հատկապես ադրբեջանական գյուղերով շրջապատված օղակում ապրելը: Բայց եւ հավատում եմ իմ համագյուղացիների ոգու ուժին: Եթե մի փոքր էլ աջակցություն ստանանք Հայաստանի եւ սփյուռքի հայկական կազմակերպություններից, ապա ոչ մի դեպքում չեմ կասկածի այս հրաշալի գյուղի պահպանմանը:

Գյուղում Շահեն Սողոմոնյանն ինձ ծանոթացրեց Բոլնիսի շրջանի վարչության նախագահ Զուրաբ Ջափարիձեի հետ: Բատոնո Զուրաբը շատ լավ գիտե մամուլի համար ասված խոսքի արժեքը, ուստի չի «ծանծաղացնում». «Մենք վրացիներս ու հայերս միասին ենք ապրել ու ապրում ենք այս հողում: Ու հիմա իմ սիրտն էլ է ցավում, որ գյուղի վերին թաղամասերը ջրի կարոտ են: Մինչեւ տարեվերջ կլուծենք ջրի հարցը: Շրջանի վարչությունն իր բյուջեից 100 հազար լարի (50 հազար դոլար) կտանի, այս հարցը կլուծի: Բատոնո Սողոմոնյանին խոսք եմ տալիս»...

Ահա այսպես. գյուղի համար հարցեր են լուծվում, գյուղ, որ տարիներ, տասնամյակներ շարունակ լի ու շեն է եղել, գյուղ, որի թթու դրած ծիծակն է միայն գնել մայրաքաղաք Թբիլիսին, գյուղ, որն այսօր, դժբախտաբար, նոսրանում է: Ճիշտ է, արտասահման աշխատանքի մեկնած շատ ու շատ բոլնիսխաչենցիներ կարողանում են փող ուղարկել, մթերքներ են բերվում, բայց սա դրության փրկություն չէ:

- Հայրենակցական միությունը շատ ավելի մեծ ծրագրեր ունի,- ասում է Շահեն Սողոմոնյանը: Միության այսօրվա նախագահ Արմեն Մանուչարյանը գյուղի պատմությունն է գրել: Եվ մենք մոտ ժամանակներս այդ գիրքը կհրատարակենք:

Իսկ գյուղի մասին պատմելու շատ բան կա: Բոլնիս-Խաչենն աշխարհին տվել Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս Մարտին Խուբլարյանին, Վորոնեժ քաղաքի գլխավոր ճարտարապետ Արշավիր Անդրեասյանին, Մոսկվայի Լենինյան շրջանի շրջկոմի առաջին քարտուղար Նապոլեոն Անդրեասյանին... Իսկ Ղազարոս Աղայանի մասին արդեն բազմիցս ասվել է: Շահեն Սողոմոնյանը մեկ առ մեկ թվարկում է գյուղի հայտնի մարդկանց, անգամ ամենաշատ խմողին (ու ոտքի վրա մնացողին), ամենատարեց տղամարդուն (Անուշավան քեռուն), ամենալավ դարբնին... Այնպիսի հպարտությամբ է խոսում նրանց մասին, ասես բոլորն էլ իր ազգականները լինեն...

- Գյուղում բոլորն էլ իրար հարազատ են,- ասում է,- բոլորն էլ սիրում են իրենց գյուղը, որտեղ ապրելը դժվար է, բայց, միեւնույն է, ապրելու են: Ու աշխարհի քարտեզից չի ջնջվելու Բոլնիս-Խաչեն անվանումը: 1770 թ. հիմնադրված Բոլնիս-Խաչենը (հիմնադիրները Աղայան տոհմի մարդիկ են եղել) կա ու կմնա:

Դե, փառք Աստծո, որ այսպիսի հավատով, այսպիսի վստահությամբ ապրող բոլնիսխաչենցիներ կան...

...Երկու-երեք օր մնացինք Բոլնիս-Խաչենում: Տոն օրվա համար եկող ու գնացող մարդկանց մեր երամում շատ ու շատ խաչենցիներ համարեցին, որ կարճ ժամանակով են միայն գնում գյուղից, որովհետեւ աշխարհի ամենալավ գինին բոլնիսխաչենցի Մարտին Մանուչարյանի քաշած գինին է, որովհետեւ ամենալավ թթուն Մաշո մայրիկի դրած ծիծակն է, որովհետեւ... Որովհետեւ բոլնիսխաչենցի Շահեն Սողոմոնյանն ամենաընտիր պատմություններն է անում իր ծննդավայրի մասին...

...Ամեն առավոտ քերծի վրա ծագում է արեւը. Բոլնիս-Խաչենի արեւը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍՆԵՐ

Պատերազմի մասնակիցները խաղաղություն են նկարում

Հաղթանակի օրվան, Շուշիի ազատագրման եւ Գարեգին Նժդեհի 115-ամյակին էր նվիրված երեկ Նկարիչների տանը բացված ցուցահանդեսը:

Այստեղ ներկայացված էին Հայրենական մեծ պատերազմի վետերանների, Արցախի ազատամարտի մասնակիցների, այդ թվում նաեւ զոհված ազատամարտիկ-նկարիչների աշխատանքները:

Ցուցահանդեսի բացման խոսքն ավանդաբար Նկարիչների միության նախագահ Կարեն Աղամյանինն էր: Պաշտպանության նախարարությունը շնորհավորել էր նկարիչներին եւ շնորհել դրամական պարգեւներ:

Պատերազմի վետերանների հետ մտերմիկ զրույցից հասկացանք, որ ցուցահանդեսը ոչ միայն ուշադրություն էր նրանց հանդեպ, այլեւ հին ընկերներին հանդիպելու հիանալի առիթ:

Է. ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Արվեստի եւ գիտության սինթեզ

Գեղանկարչության եւ քարտեզագրության միաձուլումից ծնված ինքնատիպ աշխատանքներ էին ներկայացված Նկարիչների տանը բացված Ռուբեն Աթոյանի անհատական ցուցահանդեսում:

500 տարի առաջ Իտալիայում առաջացած գեղագրական քարտեզագրությունը Մինսկում բնակվող մեր հայրենակցի շնորհիվ վերածնունդ է ապրում:

Ցուցադրված 32 աշխատանքներում հեղինակը պատկերել է աշխարհագրական տարբեր մասեր, քաղաքներ եւ ճարտարապետական կառույց-

ներ: Ցուցահանդեսի կազմակերպիչ «Հայոց աշխարհ» բարեգործական կազմակերպության պատվերով Ռուբեն Աթոյանը «Վենետիկ», «Վարշավա», «Մոսկվա», «Կիեւ», «Երուսաղեմ» աշխատանքների կողքին ավելացրեց նաեւ «Երեւանը» եւ «Սբ. Էջմիածինը»:

Հեղինակի գործերում տարածքները պատկերվում են թռչունի թռիչքի բարձրությունից: Ստեղծագործական աշխատանքի ընթացքում օգտագործվում են ճշգրիտ քարտեզագրական, գիտական, լուսանկարչական եւ տեսագրված նյութեր:

Ցուցահանդեսի բացման արարողությանը ներկա էին Նկարիչների միության նախագահ Կ. Աղամյանը, «Հայոց աշխարհ» կազմակերպության հիմնադիր Շավարշ Ղարիբյանը, ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը, Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի գրասենյակի նախագահ Խոսրով Հարությունյանը:

ԷԼԵՆ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Մարզական

ՍԱՄԲՈ

Հաստատեցին իրենց բարձր կարգը

Բուլղարիայի Ալբենա քաղաքում ավարտված Եվրոպայի առաջնությունում հիանալի հանդես եկան Հայաստանի սամբիստները: Տարիքային երեք խմբով (տղասանիներ, երիտասարդներ, մեծահասակներ) անցկացված մրցումներում մեր հավաքականի ներկայացուցիչները նվաճեցին 11 մեդալ, որոնցից 2-ը ոսկե, 4-ը արծաթե, 5-ը բրոնզե:

Իր բարձր կարգը կրկին հաստատեց երեւանցի Քրիստինե Նաջարյանը (56 կգ քաշային կարգ): Անցյալ տարի Քրիստինեն աշխարհամասի առաջնությունում կանանց ուժեղագույնի կոչումը համառ պայքարում զիջել էր նախկին գյումրեցի, իսկ այժմ Ուկրաինայի դրոշի ներքո հանդես եկող Օքսանա Ստեփանյուկին, բայց այս անգամ նա կարողացավ վճռական գոտեմարտում առավելության հասնել ուժեղ մրցակցուհու նկատմամբ եւ իրեն վերադարձնել Եվրոպայի չեմպիոնուհու կոչումը: Ավելացնենք, որ «Հայաստան» մարզական միության, սամբոյի եւ ձյուդոյի մարզադպրոցի սանուհու մարզիչն է ՀՀ վաստակավոր մարզիկ Ռուբեն Խնկոյանը:

Երեք մեդալ նվաճեցին մեր աղջիկները: Շողիկ Գեւորգյանը (Նոր Հաճըն) 48 կգ քաշային կարգում գրավեց երկրորդ տեղն ու արժանացավ արծաթե մեդալի, իսկ հրազդանցի Շողիկ Ծատուրյանը (48 կգ) եւ Անի Հակոբյանը (44 կգ) դարձան բրոնզե մեդալակիրներ:

Շատ ուրախացրին մեր պատանի սամբիստները: Գյումրեցի Հովհաննես Մալխասյանը (56 կգ) շահեց իր բոլոր գոտեմարտերը եւ արժանիորեն նվաճեց աշխարհամասի չեմպիոնի կոչումը: Նրա համաքաղաքացի Հովհաննես Դավթյանը (52 կգ) 2-րդն էր, իսկ ստեփանակերտցի Աշոտ Դանիելյանը (60 կգ) 3-րդը:

Լավ հանդես եկան նաեւ երիտասարդները, որոնք 2 արծաթե մեդալ բերեցին մեր թիմին: Եվրոպայի առաջնության երկրորդ մրցանակակիրներ դարձան գյումրեցի Վահան Հովհաննիսյանը (57 կգ) եւ վանաձորցի Զորիկ Քեչիշյանը (68 կգ):

Տղամարդկանց մրցապայքարում եւս մեր մարզիկները 2 մեդալ նվաճեցին: Բրոնզե մրցանակակիրներ դարձան Վահան Խոջոյանը (Նոր Հաճըն, 68 կգ քաշային կարգ) եւ Արմեն Քարհանյանը (Աբովյան, 90 կգ):

Այսպիսով, մեր սամբիստները մեկ անգամ եւս հաստատեցին իրենց բարձր կարգը: Նշենք, որ այս առաջնությունը Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ, աշխարհի հնգակի չեմպիոն Գագիկ Ղազարյանի նորամուտն էր:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Առանց «Կիլիկիայի»

Անցկացվեցին Հայաստանի առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի երկրորդ տուրի խաղերը: Ասենք, որ առաջնությանը մասնակցելուց հրաժարվել է Երեւանի «Կիլիկիան», այնպես որ պայքարն այժմ շարունակում են 12 թիմեր:

Համառ պայքարում ընթացավ Աբովյանում կայացած խաղը «Արարատի» ու «Բանանցի» միջեւ: Վերջինիս ֆուտբոլիստները բավական հաջող խաղացին ուժեղ մրցակցի դեմ, եւ հանդիպումը հավասար պայքարում ընթացավ: Թվում էր, թե խաղը ոչ-ոքի կավարտվի, բայց մրցավարի ավելացրած ժամանակի ընթացքում արարատցիները կարողացան հաղթանակ կորզել: Արմեն Առաքելյանի դիպուկ հարվածը հաջողություն բերեց թիմին՝ 1–0:

Խնդիրներ չունեցավ «Շիրակը», որը Գյումրիում ընդունել էր «Կոտայքին»: Դաշտի տերերը հաղթեցին 3–1 հաշվով: Շիրակցիներից աչքի ընկան Արտյոմ Բեռնեցյանը 15'), Արտյոմ Հակոբյանը (57') եւ Վլադիմիր Գասպարյանը (71'): Աբովյանցիներից գոլը խփեց Նորայր Ավագյանը:

Երրորդ առաջատարը՝ «Զվարթնոցը», լուրջ դիմադրության հանդիպեց «Դինամո-2000»-ի կողմից: 9-րդ րոպեին «Զվարթնոցի» խաղացող Նվեր Խաչատրյանը բացեց հաշիվը, բայց 20 րոպե անց դինամոյական Արտյոմ Ադամյանը խփեց պատասխան գոլը: Հանդիպման երկրորդ կեսում (50') Հակոբ Միրզոյանի դիպուկ հարվածից հետո «Զվարթնոցը» առաջ անցավ հաշվի մեջ՝ 2–1:

Հաղթանակ տարավ նաեւ «Միկան», որը մրցում էր «Լոռիի» հետ: Աշտարակցիները հաջողության հասան Արմեն Պետիկյանի 2 գոլերի շնորհիվ (5', 70'), որոնց վանաձորցի ֆուտբոլիստները ոչնչով պատասխանել չկարողացան:

«Լեռնագործ»–«Փյունիկ» խաղում խոշոր՝ 6–0 հաշվով հաղթեցին հյուրերը: 3 գոլի հեղինակ դարձավ Արամ Ոսկանյանը:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	2	2	0	0	6–1	6
2. Արարատ	2	2	0	0	5–0	6
3. Զվարթնոց	2	2	0	0	5–2	6
4. Միկա	2	1	1	0	2–0	4
5. Փյունիկ	1	1	0	0	6–0	3
6. Արաքս	1	0	1	0	2–2	1
7. Բանանց	2	0	1	1	2–3	1
8. Դինամո	2	0	1	1	1–2	1
9. Ղարաբաղ	1	0	0	1	1–3	0
10. Լոռի	2	0	0	2	0–5	0
11. Լեռնագործ	1	0	0	1	0–6	0
12. Կոտայք	2	0	0	2	1–7	0

Ո՞վ կգլխավորի Հարավսլավիայի հավաքականը

Շատ կարճ տեւեց Միլովան Ջորիչի աշխատանքը Հարավսլավիայի հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնում: 2002 թ. աշխարհի առաջնության ընտրական հանդիպման ժամանակ սեփական խաղադաշտում Ռուսաստանի հավաքականից կրած պարտությունից հետո մարզչի աշխատանքն անբավարար համարվեց, ու նա հեռացվեց: Ջորիչը նպատակ էր դրել թարմացնել թիմի կազմը, ինչն առաջացրել էր որոշ խաղացողների դժգոհությունը: Հետաքրքիր է, թե այժմ ով է գլխավորելու Հարավսլավիայի հավաքականը:

Ամպեր են կուտակվել Լեառյի գլխին

Լուրջ ճգնաժամ է Բրազիլիայի հավաքականում, որն անհաջող է հանդես գալիս աշխարհի առաջնության ընտրական խաղերում: Ամենայն հավանականությամբ, թիմի ներկայիս գլխավոր մարզիչ Էմերսոն Լեառյին կփոխարինի Լուիս Ֆելիպե Սկոլարին: Հետաքրքիր է, որ հենց վերջինս էր այդ պաշտոնի հիմնական թեկնածուն Վանդերլեյ Լուքսեմբուրգոյին ազատելուց հետո (հիշեցնենք, որ հենց Լուքսեմբուրգոյի օրոք սկսվեցին ազգային հավաքականի ձախորդությունները, իսկ օլիմպիական ընտրանին խոշոր անհաջողության մատնվեց Սիդնեյում): Այն ժամանակ Սկոլարին հրաժարվեց հավաքականը գլխավորելուց, բայց այժմ հայտարարել է, որ աշխարհի քառակի չեմպիոնների թիմի ղեկը ստանձնելուն համաձայն է:

Բաժինը վարում է ՌԱԶՄԻԿ ՍԻՄՈՆՅԱՆԸ

ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Դերենիկ Գաբրիելյանը կրկին բարձր գնահատականի արժանացավ

ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար Իշխան Զաքարյանի անունով ուղարկված հեռագրում սիրողական բռնցքամարտի միջազգային ֆեդերացիայի (ԱԻԲԱ) նախագահ, պրոֆեսոր Անվար Չաուդրին տեղեկացնում է, որ միջազգային կարգի մրցավար Դերենիկ Գաբրիելյանը ԱԻԲԱ-ի գործադիր կոմիտեի որոշմամբ ընտրվել է Եվրոպայի 3 լավագույն մրցավարների թվում եւ վարելու է հունիսի 2–11-ը Հյուսիսային Իռլանդիայի մայրաքաղաք Բելֆաստում կայանալիք աշխարհի առաջնության մենամարտերը: Պրն Չաուդրին ավելացնում է, որ երեւանցի մրցավարը տեւական ժամանակ Եվրոպան ու Հայաստանը ներկայացրել է օլիմպիական խաղերում եւ աշխարհի առաջնություններում ու միշտ արժանացել է գովասանքի: ԱԻԲԱ-ի նախագահը շնորհավորում է ճանաչված մրցավարին եւ նրան հաջողություններ մաղթում:

Եվս մեկ հեռագիր ստացվել է մարզաձեւի եվրոպական ֆեդերացիայից՝ Էմիլ ժեչեւի ստորագրությամբ: Վերջինս տեղեկացնում է, որ Սիդնեյի օլիմպիական խաղերի բռնցքամարտի մրցաշարի 3 լավագույն մրցավարներից մեկը ճանաչված Դերենիկ Գաբրիելյանն Աթենքում կայացած Եվրոպայի մրցավարական խորհրդի եւ ԱԻԲԱ-ի գործկոմի խորհրդի ժամանակ ընդգրկվել է մայրցամաքի այն 10 մրցավարների թվում, որոնք կսպասարկեն աշխարհի առաջնությանը:

Ռաֆայել Վահանյանի թիմերը հաջող են խաղում

Մեր հանրահայտ գրոսմայստերը վերջին տարիներին հանդես է գալիս Գերմանիայի ու Հոլանդիայի ակումբային թիմերում, որոնք մեծ հաջողությունների են հասել:

Քյոլնի «Պորց» ակումբը Վահանյանի մասնակցությամբ վերջին տարիներին մի քանի անգամ հաղթել է Գերմանիայի առաջնություններում: Այս տարի թիմը ստիպված էր բավարարվել երկրորդ տեղով:

Հոլանդիայի առաջնությունում Վահանյանի ակումբը՝ «Օրդինան», գրավեց առաջին տեղը: Սակայն դա դեռ չի նշանակում, որ թիմը նվաճել է երկրի չեմպիոնի կոչումը: Մրցակարգի համաձայն, առաջին 4 տեղերը գրաված ակումբային թիմերը լրացուցիչ մրցապայքարում կորոշեն ուժեղագույնին:

Փորձեք լուծել

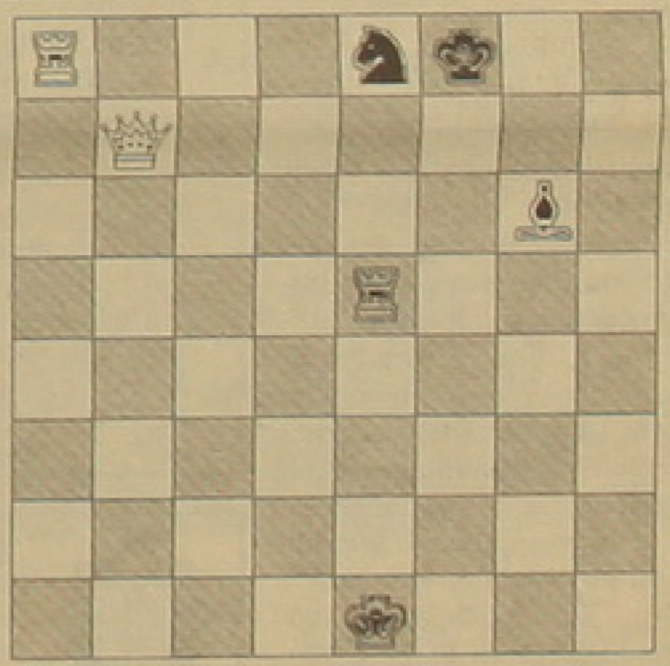

Մատ 2 քայլից

Նախորդ 3 քայլանի խնդրի լուծումն է 1.d8Չ Չc7 (1...Չb6 2.Չc6, 1...Աc7 2.Չc6) 2.Չc6:

ԽԱՉԲԱՌ

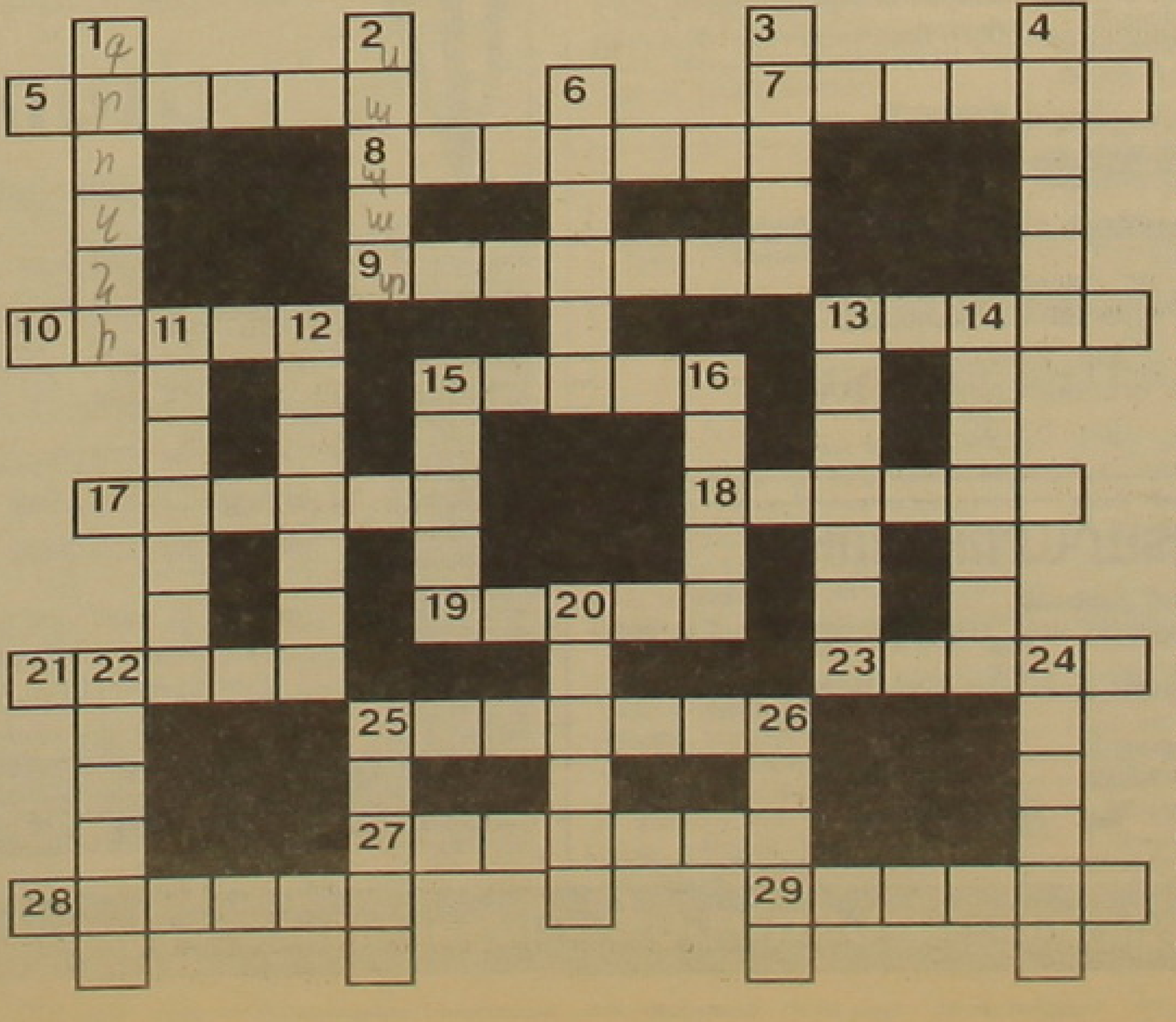

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Մարկինո: 2. Կոլեկցիոներ: 3. Իմպերիա: 4. Անեկդոտ: 5. Մոլոկան: 6. Անդրեաս: 7. Կասալիզատոր: 8. Աղայան: 12. Գերբերա: 16. Կապիտալ: 17. Կարակաս: 18. Մարաթուկ: 19. Ավիակիր: 20. Ալրաղաց: 21. Շրջափուկ: 27. Ոստրոպովիչ: 28. Շահպակ: 29. Անյունաստափոր: 33. Ամբակում: 34. Սանգալո: 35. Ավագյան: 35. Մալիկով: 36. Բեռլիոզ: 37. Արոհունդ: 38. Ավելցուկ:

Հորիզոնական

1. Մերկուրի: 6. Ստակամա: 9. Անտոնով: 10. Կիբեռնետիկա: 11. Նոստրադամուս: 13. Սոխեռած: 14. Նամիբիա: 15. Սավզյան: 22. Դարեջան: 23. Գարրովո: 24. Ալկոհոլ: 25. Շարական: 26. Շամիրամ: 30. Բարոյան: 31. Շուշանիկ: 32. Ճարճատուկ: 33. Անդրեաս: [illegible] Սպինոզա: 39. Նավախել: 40. Ակրոմեգալիա: 41. Ալկոհոլամոլ: 42. Պոմպեոս: 43. Մարչելո: 44. Դվորժակ:

Ուղղահայաց

1. Իվան Սիեղ, Իվան ...: 2. Կենդանու մեջքին նստատեղ: 3. Շիրվանզադեի ստեղծագործություններից: 4. Կոմիտասի ստեղծագործություններից: 6. Անտառում ստվերոտ եւ մութ տարածք: 11. Մարքսի տնտեսագիտությանը նվիրված աշխատությունը: 12. Փափկամորթ: 13. Ֆրանսիայում ապրող բողոքական, որը 16-17 դդ. հալածված էր կաթոլիկների կողմից: 14. Կալցիում եւ մագնեզիում պարունակող մոխրագույն հանքանյութ: 15. Կինոդիտման «միավոր»: 16. Աղանդերային գինի: 20. Ռումինահայ օպերային երգիչ: 22. Գետ Հայաստանում: 24. Պտտական մարզ Իտալիայում: 25. Ավստրիացի գրող, «Փոխակերպում» վեպի հեղինակը: 26. Գետեր կազմող ջրի հոսք:

Հորիզոնական

5. Երկնքից իջած ուտելիք: 7. Հայ երգի երախտավոր, «Պատարագի» անզուգական կատարող երգչուհին: 8. Ջահել, երիտասարդ: 9. Մարզ Կենտրոնական Իտալիայում: 10. Նեղքիթ կապիկ: 13. Ջորջոնեի հայտնի կտավը: 15. Ջաղացքար: 17. Մայրաքաղաք Եվրոպայում: 18. Սովետական մանրանկարչության հիմնադիրը: 19. Ֆրանսիական կինոակադեմիայի բարձրագույն մրցանակը: 21. Դրամ: 23. Դրայզերի վեպը: 25. Ավստրալիայի մայրաքաղաքը: 27. Ականավոր ակնաբույժ: 28. Աստղագիտության մեջ հեռավորության չափման միավորը: 29. Նոր տարի, ...:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ի նոր պարտությունը ՄԱԿ-ում

ՄԱԿ, 8 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Միացյալ Նահանգները եւս մի պարտություն կրեցին Միավորված ազգերի կազմակերպությունում: Ինչպես այստեղ հայտնի է դարձել երկուշաբթի օրը, ՄԱԿ-ի տնտեսական ու սոցիալական խորհրդում անցած շաբաթվա վերջին կայացած գաղտնի քվեարկության ընթացքում Թմրանյութերի նկատմամբ վերահսկողության միջազգային խորհրդի ընտրություններում ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչը չի ընտրվել այդ մարմնի կազմում: Հիշեցնենք, որ ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնաժողովում անցած շաբաթ տեղի ունեցած ընտրությունների ընթացքում Միացյալ Նահանգները 1947 թվականից ի վեր առաջին անգամ չստացան անհրաժեշտ թվով քվեներ եւ այդպիսով չընտրվեցին հանձնաժողովի կազմում:

Վիեննայում հիմնավորված Թմրանյութերի նկատմամբ վերահսկողության միջազգային խորհրդի կազմում 13 անդամ է մտնում: Այս անգամ նրա մեջ ընտրվեցին Ավստրիայի, Նիդեռլանդների, Ֆրանսիայի, Պերուի, Հնդկաստանի, Իրանի եւ Բրազիլիայի թեկնածուները: Միեւնույն ժամանակ մինչեւ 2005 թվականն իրենց տեղերը պահպանեցին Ռուսաստանը, Չինաստանը, Նիգերիան, Թուրքիան, Մեքսիկան եւ Չիլին: Թմրանյութերի նկատմամբ վերահսկողության միջազգային խորհրդի հիմնական խնդիրներն են աշխարհում թմրանյութերի արտադրության վերահսկումը, ինչպես նաեւ պայքարը դրանց անօրինական տարածման եւ օգտագործման դեմ:

Ադրբեջանական սփյուռքի ուժն ու անզորությունը

ԲԱՔՈՒ, 8 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանում անցկացված սոցիոլոգիական հետազոտությունները գաղթաշարժի հետաքրքիր պատկեր են տվել: Մոսկվայում ադրբեջանցիները կազմել են երկրորդ մեծ համայնքը (Ուկրաինայից հետո): Ադրբեջանական համայնքը հասցրել է հաստատվել որպես նախաձեռնող ազգային ուժ: Գործարարության նրա հնարավորությունները շատ բարձր են գնահատվում (չորրորդ տեղ): Սակայն ադրբեջանական համայնքի ազդեցությունը անհամամասնական է նրա տնտեսական թվին ու հնարավորություններին: Ըստ այդ ցուցանիշի, նա գրավում է 23-րդ տեղը: Ադրբեջանցիները անկազմակերպվածություն եւ թույլ փոխըմբռնում են դրսեւորում: Մոսկվայում գրանցված է եւ գործում է «Ազերոս» մշակութային ինքնավարության կազմակերպությունը: Սակայն պաշտոնական Բաքուն իր դեսպանի միջոցով աջակցում է այլ կազմակերպության՝ Համառուսաստանյան ադրբեջանական կոնգրեսին, որին մերժում են գրանցել Մոսկվայում:

Միակ լրագիրը՝ «Ազերոսը», վաս է պաշտպանվում ադրբեջանցիների կողմից, այն դեպքում, երբ վերջիններիս մոտավոր թիվը տատանվում է 800 հազարից մինչեւ մեկուկես միլիոնի միջեւ:

Իրանում զոհեր ջրհեղեղից

ԹեՀՐԱՆ, 8 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրանի Իսլամական Հանրապետության հյուսիսում եւ հյուսիս-արեւելքում շարունակվում է վերջին տարիների ամենաուժեղ ջրհեղեղը: Համաձայն վերջին տեղեկատվության, որ հաղորդում է «Ասոշիեյթեդ պրես» գործակալությունը, մայիսի 7-ի երեկոյան տարերքի զոհերի թիվն արդեն հասել է 32 մարդու, մոտ հիսունը վիրավոր են: Փրկարարների կարծիքով, զոհերի թիվը կմեծանա: Ջրհոսանքից եւ սողանքներից ավերվել է 200-ից ավելի տուն:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀՐԱՎԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
2001 ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԻ ՏԱՍՆԱՄՅԱԿ

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԿՈՈՐԴԻՆԱՏՈՐԻ

Թեկնածուն պետք է ունենա համապատասխան մասնագիտական կրթություն, 1-2 տարվա համապատասխան աշխատանքային փորձ: Հայերենի, ռուսերենի, անգլերենի եւ համակարգչի գերազանց տիրապետում, ինչպես նաեւ կազմակերպչական եւ հաղորդակցման բարձր ունակությունները պարտադիր են:

Մագիստրոսի կոչումը լրագրության, գործարար կամ հասարակական կառավարման ոլորտում, ինչպես նաեւ լրագրողի փորձառությունը ցանկալի են:

Պահանջվող փաստաթղթերն են կրթության վկայական, ինքնակենսագրական (resume) եւ երկու մասնագիտական երաշխավորագիր:

Դիմել ՀԱՀ-ի կադրերի բաժին, մինչեւ ս. թ. մայիսի 15-ը, ժ. 17:45-ը՝ Մարշալ Բաղրամյան 40, 50ա սենյակ հասցեով:

ԳԱՄԳ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԵՂԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ ԵՆ

✓ երգիչ տնտեսվարուհի
✓ բարեհաս հեռախոսավարուհի
✓ վաճառող
✓ կշռող վաճառող
✓ մատուցողուհի
✓ խոհարար-ծեւավորող
✓ գործավար՝ անգլերենի եւ համակարգչի իմացությամբ (մինչեւ 35 տարեկան)

Հասցեն՝ Մաշտոցի 38, ☎ 530566

FUTURE WORK
EMPLOYMENT CENTER

Կենտրոնին հարկավոր են հետեւյալ մասնագիտությունների ունեցող աշխատողներ

ԳԻՆԵԿՈԼՈԳ, ՖԻԶԻՈԹԵՐԱՊԵՎՏ, ԿԱՐԴԻՈԼՈԳ, ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳ, ՍՈՆՈԳՐԱՖԻՍՏ

Լիցենզիայի առկայությունը պարտադիր է

Կանոնադրությունների, պայմանագրերի կազմում, տեստերի հավաքում, համակարգչային այլ ծառայություններ

Մեր հասցեն Մաշտոցի 20, հեռ. 53-22-56

«Գործ բոլորին»

գործակալությունն աշխատանքի է հրավիրում մասնագետներ բոլոր մասնագիտությունների գծով:

Հասցեն՝ Տերյան 52, հեռ. 58-61-56:

ՌԵՍՏՈՐԱՆ - ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ

հրավիրում է աշխատանքի երիտասարդ, բարեհես աղջիկների՝ աշխատելու որպես մատուցողուհիներ:

Հասցեն՝ Աբելյան-Ֆուչիկի փողոցների խաչմերուկ,
հեռ. 34 27 00, 351920:

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ (ԲՀԻՕՀՀՄ)

ԲՀԻՕՀՀՄ-ը «Մշակութային կապեր» ցանցային ծրագրի շրջանակներում հայտարարում է Մոնղոլիայում Կովկասի, մասնավորապես Հայաստանի արդի մշակույթի եւ արվեստի ծրագրին մասնակցելու մրցույթ, որը տեղի կունենա Ուլան Բատորում 2001 թ. մայիսի 29-ից հունիսի 4-ը: Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել ինքնակենսագրություն (CV), խմբի գործունեության նկարագրությունը, ինչպես նաեւ ներկայացվող ծրագիրը: Մրցույթին կարող են մասնակցել
Արդի մշակույթի քննադատներ
Անհատ կատարողներ եւ խմբեր (4 անդամից ոչ ավելի)
Կինոքննադատներ ու ռեժիսորներ՝ ներկայացնելով ոչ կոմերցիոն եւ վավերագրական ֆիլմերի ծրագրեր
Նկարիչներ եւ լուսանկարիչներ՝ ներկայացնելով արդի արվեստի եւ լուսանկարչության ցուցահանդեսներ:

Փաստաթղթերն ընդունվում եւ գրանցվում են ԲՀԻՕՀՀՄ-ի գրասենյակում մինչեւ 2001 թ. մայիսի 14-ը:

Տեղեկությունների համար դիմել ԲՀԻՕՀՀՄ հետեւյալ հասցեով
Երեւան 10, Պուշկինի 1, բն. 2
հեռ/ֆաքս՝ 542-119, 541-719, 543-901
www.osi.am E-mail: armine@osi.am

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ԻՆՖՈՐՄԱՑԻՈՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ
հետ համատեղ
նվիրված համալսարանի ստեղծման 10-ամյակին
կազմակերպում է.

1. Մրցույթ «Պատանի ֆինանսիստ» (Զարգացման հայկական բանկում (ԶՀԲ) **մայիսի 13:**
2. Մրցույթ «Պատանի ծրագրավորող» (ՀՀ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունների միության հետ համատեղ **մայիսի 20,**
3. Ուսանողական գիտաժողով՝ **մայիսի 27,**
4. Մրցույթ «Պատանի գիտակ»՝ **մայիսի 27:**

Միջոցառումների սկիզբը՝ ժամը 11:00-ին:

Հասցեները՝
ԵԿԻՏՀ՝ Երեւան, Մամիկոնյանց 52
Հեռ.՝ 23-70-42
ԶՀԲ՝ Երեւան, Պարոնյան 21/1
Հեռ.՝ 53-32-33

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բազմափորձ բժշկության մասնագետ
ՌԵՅԿԻ II աստիճանի վարպետ Աշոտ Հակոբյանն ախտորոշում եւ արմատապես բուժում է.
- Հոգեկան խանգարումներ (վախ, դեպրեսիա, էնդոգեն դեպրեսիա, կակազում)
- Երեւանյան հիվանդություն
- Նյարդային խանգարումներ

Հեռ.՝ 25 31 51

YEREVAN-PARIS-LYON SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան» ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ խաղաղներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում
- Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում
- Բժշկական ապահովագրություն

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

«Ֆլեշ»-ն արխչ է
«Ֆլեշ» ընկերությունը առաջարկում է որակյալ

վառելիք

«Ֆլեշ»-ի լցակայանների հասցեներն են՝

N1 լցակայան. Իսակովի պողոտա՝ ավտոկայանի դիմաց
N2 լցակայան. Ավանի խճուղի՝ բուսաբանական այգու դիմաց
N3 լցակայան. Հարավ-Արեւմտյան թաղամաս՝ Անդրանիկի պողոտա 113/1
N4 լցակայան. Արշակունյաց 210, «Բանվորի» արձանի հարեւանությամբ
N5 լցակայան. Աշտարակի խճուղի, գյուղ Քասախ՝ աջ կողմում
N6 լցակայան. Աշտարակի խճուղի, գյուղ Քասախ՝ ձախ կողմում
N7 լցակայան. Սեբաստիա փողոց, 161՝ եռաբլուրի մուտքի դիմաց

Բենզինի եւ դիզելային վառելիքի կտրոններ ձեռք բերելու համար դուք կարող եք դիմել Անդրանիկի պող. 113/1 եւ Կողբացու փ. 30 («Ֆլեշ» ՍՊԸ-ի գլխավոր գրասենյակ) հասցեներով:

Հեռ. 53-38-22, 74-45-06, 62-40-06, 53-38-83
Ֆաքս՝ 58-28-84

@rminco Global Telecommunications Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 8. 05. 2001 Գինը՝ 100 դրամ